

Gregoriane exceptiones

Moralium Lib. primo. Et in
pastorali capitulo. xxv. De prudentia
et simplicitate. Cap. xxviii.

Ro. xvj. **U**olo vos sapientes esse in bono
simplices aut in malo. De bea-
Job. j. to Job legitur quod fuerit simplex et rectus.
Nonnulli namque ita sunt simplices: ut re-
ctum quod sit ignoret. Sed eo vere sim-
pliciter innocentiam deserunt, quo ad
virtutem rectitudinis non assurgunt
quia dum esse cauti per rectitudinem
nesciunt nequaquam innocentes persi-
stere per simplicitatem possunt. Am-
monendi sunt ergo simplices ut bono
simplicitatis prudentiam semper ad-
iungant: quatinus sic securitatem de
simplicitate possideant ut circumspe-
ctione prudentie non amittant. Hinc
est quod doctor gentium Paulus discipu-
los ammonet dicens. **1. cor. xiiij.** Uolo vos sapien-
tes esse in bono: simplices aut in ma-
lo. Hinc rursus dicitur. Nolite pueri
sensibus effici: sed malicia estote par-
vuli. Hinc per semetipsum veritas dis-
Mat. x. scipulis precepit dicens. Estote pru-
dentes sicut serpentes et simplices sicut
colube. Utraque enim necessario con-
iungit in ammonitione: ut et simplici-
tatem colube a turba serpentis instru-
eret et rursus serpentis astutiam sim-
plicitas columbe temperaret. Hinc
est quod spiritus sanctus presentiam suam
hominibus non in columba solummodo
modo sed etiam in igne patefecit. Per
columbam quippe simplicitas per
ignem vero zelus indicatur. In col-
umba igitur et in igne ostenditur quod
nam quicumque illo pleni sunt sic in
suetudine simplicitatis inseruiunt
ut contra culpas delinquentium etiam
zelo rectitudinis accendantur.

Explicunt exceptiones super epistolam
ad Romanos.

Incipiunt exce

ptiones super epistolam ad Corin-
thios primam. De ammonendis ve-
recundis.

Paulus

vocatus apostolus
Christi Iesu per
voluntatem dei eccle-
siae dei quae est cor-
porum sanctificas
tis in Christo Iesu vocatis sanctis cum
omnibus qui invocant nomen domini
nostri Iesu Christi in omni loco
iporum et nostro gratia vobis et pater
deus pater noster et dominus Iesu Christo. Gra-
tias ago deo meo semper pro vobis
in gratia dei quae data est vobis in
Christo Iesu quia in omnibus divites facti
estis in illo in omni verbo et in omni
scientia sicut testimonium Christi firmatum
est in vobis ita ut nihil vobis
desit in illa gratia expectantibus reuer-
sationem domini nostri Iesu Christi.

Moralium lib. primo. xliij. et in Ezechielis
homelia. xj. Capitulum. j.
Uerecunde mentes si quas for-
tasse culpas admiserint leviter
arguende sunt: quia si asperius increpentur
franguntur potius quam cruduntur. Pre-
dicatores itaque iusti cum aliis corripiunt
si in eis ex parte alia fortasse aliquid
quod bone operationis potuerint inuenire
ad eadem oburgationis verba cum
magna dispensatione debent descendere.
Ad hoc in egregio predicatorum beatorum
Paulo discimus quod cum columbos

Super epi. ad Cori. LXXXIII.

cognosceret p amore psonar in scis
mate diuisos eoz. verecūdie p̄sulēs
locationē suā eis a ḡfarum actione
z laudibz cepit dicēs. **Gr̄as** ago deo
meo semp p vobis in gratia dei que
data est vobis in x̄po Iesu q̄a in om̄
nibz diuites facti estis in illo. **Dul**
tum p̄fecto laudabat q̄s in x̄po diui
tes in om̄ibz dicebat. **Et** ecce adhuc
blādimenta multiplicat dicens. **In**
om̄i x̄bo z in om̄i scientia sicut testi
moniū x̄pi confirmatū est in vobis.
Testimoniū x̄pi cōfirmatū est in vo
bis dixit/ac si opere peregrissēt q̄d do
ctrina didicerāt/z mox in laudis cō
fūmationē subiūrit. **Ita** vt nihil vo
bis desit in vlla ḡfa: expectantibz re
velationē dñi nostri Iesu x̄pi. **Que**
so te paulē si iam nihil deest: cur eis
scribendo fatigaris/cur in lōgiquo
positus loq̄ris? **Pensē** rogo fra
tres charissimi q̄stum laudat. **Ecce**
eis ḡfam dei datā asserit/factos diui
tes in om̄ibz dicit. **In** om̄i x̄bo z in
om̄i scientia x̄pi testimoniū .i. q̄d d̄ se
metip̄o moriēdo z resurgēdo testa
t̄ est in eoz vita p̄firmatū esse p̄hibz
z nihil eis deesse in vlla ḡfa testatur
Quis ergo credat q̄a paulo post eos
corripit q̄s ita laudat? **Nā** post cete
ra subiūgit. **Obsecro** aut̄ vos f̄res p
nomē dñi n̄ri Iesu x̄pi/vt idip̄m di
catis oēs z nō sint in vobis scismata
Qd em̄ poruit tā p̄fectis tamq̄ lau
dabilibz scisma subirepere? **Signifi**
catuz est em̄ mihi de vobis f̄res mei
ab his q̄ sūt cloes/q̄a cōtentioēs sūt
inter vos. **De** q̄bz p̄entionibz paulo
post subdidit dicēs. **Cū** em̄ sit inter
vos zelus z cōtentio nōne carnales
estis z fm̄ hoicem ambulat? **Sequit̄**
Hoc aut̄ dico q̄d vnusq̄sq̄ v̄m dic̄.

Ego quidē sum pauli. ego autē ap̄
pollo/ego vero cephe/ego sūt x̄pi **Ec**
ce q̄s in om̄i x̄bo z i om̄i scientia lau
dauerat q̄bz nil deesse in vlla gratia
dixerat paulisper loquēs ad increpā
dū leniter veniēs diuisos erga scip̄
sos rep̄bēdit. z quoz prius salutem
narrauerat postmodū vulnera pate
facit. **Peritus** em̄ medicus vuln̄
secandū vidēs: s̄ egrū timidum esse
p̄spiciēs diu pa'pauit z subito p̄uss̄
sit. **Pri** blandā manum laudis p̄o
suit. z postmodū ferrū increpationis
fixit. **Nisi** enim verecūde mētes fue
rint palpādo rep̄bense: ita vt ex alijs
rebz audiāt q̄d in p̄solatioē sumāt/p̄
increpationē p̄tin̄ ad desperationē
cadūt. **Sed** nunq̄d mēt̄ est **Pau**
lus vt prius nil deesse in om̄i ḡfa di
ceret: q̄bz postmodū dicitur̄ erat vni
tatem deesse: **Ab** sit hoc: vt q̄s de illo
talia vel desipies credat. **Sz** q̄a crāt
inf̄ corinthios q̄daz om̄i ḡfa repleti.
Et erāt q̄dā in p̄sonaz fauoribz exci
si cepit a laudibz p̄fectoz/vt mode
sta inuentione ad rep̄bensionē p̄tin̄
geret infirmoz/z in hoc q̄q̄ ad me
dicinā cordis a medicina corp̄is vsū
trahēs. **Nam** cum ferendū vulnus
medicus aspiciat: p̄us ea mēbra que
circa vulnus sana sūt palpat: vt pest
ad ea q̄ vulnerata sūt leniter palpat
do pueniat. **Cū** ergo paul̄ p̄fectos
in corinthijs laudauit/sana mēbra
iuxta vuln̄ tenigit: cū x̄o infirmos
de diuisione reprehendit/vulnus in
corpore percussit.

Moralium libro. xvij. De distātia
x̄boz di/ z cloquētie sclaris. **Ca. ij.**

Que a deo donata sūt nobis lo
q̄mur/ non in doctis humane
sapiente x̄bis. **Verba** mandator̄ dei

Nota

i. Cor. 7.

q. liij.

Gregoriane exceptiones

ab huius mundi sapientibus differunt. qui dum intendunt eloquentie eorum dicta pulchra apparere: et cum rerum virtute careant: aliud se esse quam sunt verborum propositio mentium. At si doctrina dei et predicatio est pulchra et puritate aspicienda: nec aliud se per fallaciam pretendit exteri: et aliud seruat interi: neque in dictis suis pulchra videri appetit nitore simonis: sed integritate vitat. Eloquentie ornamenta beatus Paulus desperat cum dicebat. **Quae a deo donata sunt nobis loquimur: non in doctis humane sapientie verbis: sed in doctrina spiritus. Malebat quippe sapientia dei sola puritate mentis ostendere non autem compositione eloquii fuscare.**

Moralium libro. xv. quod cogitationes hominum non nisi per exteriores motus patent.

Elbi. 5. **Quis scit quae sunt hominibus nisi spiritus hominibus quod in ipso est. Tunc spiritus hominibus ab altero ignorat: cum verbis vel opibus non demonstrat. Nam cum scriptum sit. Ex fructibus eorum cognoscet eos: per hoc quod foris agit: quicquid interius latet aperitur. Unde recte quaeque per Salomonem dicitur. Quomodo in aquis respicitur: spiritus scientium vultus: sic corda hominum manifesta sunt prudentibus.**

In homelia super evangelium Lucae iohannes. De scadalo infidelium in domini passione.

1. Cor. j. **Quos autem predicamus christum crucifixum: iudeis quidem scandalum: gentibus vero stultitiam. In domino nostro Jesu christo mens infidelium graue scandalum pertulit: cum eum post tot miracula quae fecerat mortentem vidit. Stultum quippe visum est hominibus ut auctor vite per hominibus moreretur: et inde se cum homo scandalum sumpsit: unde et amplius debitor fieri ut honoraretur debuit. Nam tanto**

deus ab hominibus honorandus extitit: quanto per hominibus et indigna suscepit.

In homelia. ix. super Ezechiel. De fide christi. quod in ea saluantur quae celestia capere nesciunt. Capitulum. xv.

Non enim iudicavi me scire aliquid: nisi vos nisi christum iesum et hunc crucifixum. Sacra scriptura ea quae de natura diuinitatis vel de eternis gaudiis narrat nobis adhuc nescientibus solis angelis in secreto sunt cognita: et in sacro eloquio dicitur occultioribus atque subtilioribus foris satiantur: et preceptis apertioribus nos paruuli nutrimur: quod si intelligere alta non possumus: in christi fide saluamur. Unde Corinthiis a beato Paulo dicitur. Nihil me iudicavi scire nisi vos: nisi christum iesum et hunc crucifixum. Ac si diceret. Quia vos capere diuinitatis eius mysteria non posse pensavi: sola vobis humanitatis eius infirma locutus sum.

Moralium libro. xii. 2. xxix. De sapientia dei quae est christus. Capitulum. vi.

Placuit deo per stultitiam predicationis saluos facere credentes in se. Dominus noster iesus christus quod est dei virtus et dei sapientia de patre nato ante tempora in illa natiuitate diuina: ab humano genere cognosci non poterat: proinde in humanitate venit ut videretur: videri voluit ut imitaretur. quae carnis natiuitas despecta visa est sapientibus mundi. Contempserunt enim infirma humanitatis eius: deo hec indigna iudicantes: cui tanto magis homo debitor fuit: quanto per illo deus etiam indigna suscepit: et pro sanando stultitiam predicationis assumpsit. Scriptum quippe est. Quia enim non cognouit mundus per sapientiam deum: placuit deo per stultitiam predicationis saluos facere credentes

Super epist. ad Corin. LXXXV

in se. Verbus quippe dei sapiētia est. Sed stulticia huius sapiētie dicta est caro & bit: vt q̄a carnales quicq; p̄ carnis sue p̄uidentia p̄tingere nō valent ad sapiētiā dei per stulticiā p̄dicacionis. i. per carnē verbi sanarent: Ac si diceret. Cū deū qui est sapiētia nequaquā per sapiētiā suā mundus inueniret/placuit vt deū boiem factū p̄ humilitatis stulticiā cognosceret/ q̄ finis eius sapiētia ad nostra stulta descēderet: et lumē sup̄ne prudētie luto sue carnis illuminata sine cecitas videret. Nam igit̄ ex p̄ie sine tēpe/ ex matre nati dignat̄ est in tpe.

De sapientiā stulticia dei. Moralium libro. xx. Capitulū. vij.

Quod stultū est dei/ sapientius est hoib; . Intra sc̄tā eccliam stulti vocant̄: sed tñ nobiles sunt qui prudentiā carnis et stultā mādī sapiētiā despiciūt: et sapiētiē sibi q̄ p̄sūturā dei stulticiā appetētes concupiscūt. Scriptū q̄ppe est. Qd̄ stultū est dei: sapientiū est hominib; . Nāc nos

stulticiā Paulus cōp̄bēdere ammo net dicēs. Si q̄s videt̄ int̄ vos sapiens esse in h̄ seculo/ stultus fiat vt sit sapiens. Nāc stulticiā qui p̄fecte securi sunt/ voce sapiētie audire meruerūt. Vos qui securi estis me in regeneracione cū sederit fili; boīs in sede maiestatis sue: sedebitis et vos super sedes duodecim iudicātes duodecim tribu israel. Ecce relinquētes sp̄alia: gloriā potestatis eterne mercati sūt.

Quid itaq; stultus in h̄ mūdo q̄ sua desereret: qd̄ in eternitate nobilitat̄ q̄ cū deo iudices venire. Doz sc̄z iudiciū nobilitas Salomone attestante memorat̄: cū h̄ qd̄ tam p̄sar̄ sum dī. Nobilitas in portis vir eius qñ sederit

cū senatorib; terre. Valde q̄ppe nobiles considerat̄/ q̄s senatores vocat. Hanc in se nobilitatē Paulus asp̄eretur: cū cognatōi p̄ditōris p̄ sp̄m iunctus dicebat. Senus igit̄ cū simus dei: nō debemus estimare auro v̄l argēto aut lapidis sculpture artis et cognitionis hoīs diuinū esse sile. Senus videlicet dei dicimur non ex ci; natura editi: sed p̄ sp̄m illi; et volūtariē p̄diti et adoptiue recreati. Tanto igit̄ adhuc nobilitate erigit̄ quisq; q̄nto per acceptam imaginē ad similitudinē illius ex imitatione renouat̄. At cōtra sunt stulti et ignobiles qui sup̄nam sapiētiā semetip̄os sequētes fugiunt: q̄ quo id ad qd̄ cōditi sūt nō intelligūt: eo etiā cognationē acceptē per imaginem generositatis perdūt. Stulti sunt et ignobiles quos ab eterne cōsortio hereduas repellit seruitus mētis. Scriptū quippe est. Omnis q̄ facit peccatū/ seruus est peccati.

Moralium libro quarto.

Namq; em̄ quisquis se prauo desiderio subiicit/ iniquitatis dñio duduz libera mētē colla supponit. Sed huic dñio tradicimus: cū iniquitati q̄ nos cepat reluctamur: cū violente p̄suetudini resistim; : et desideria peruersa calcantes p̄tra hanc ius nobis libertatis ingenite v̄dicamus. cū culpā penitendo penitimus/ et maculas sordium fletib; lauamus. Preterea de stultis et ignobilib; voce predicatois egregiū dicit̄. Sapiētia huius mundi stulticia est apud deū. Qui ergo dum terrena sapiūt/ ab intima generositate repulsi sūt: stulti siml et ignobiles sunt apud deum

In libro Moralium primo. xxxi. et xxxij. q̄ p̄ b̄nilitatez christi superbia

Act. xvij.

Jo. vij.

1. Cor. iij.

Abi. 3.

1. Cor. iij.

Dant. xij.

Prover. xxxi.

Gregoriane exceptiones.

diaboli *psusa* est **Cap. viij.** pe *pdicadores iusti* quodam decente moderamine suas culpas coram diis scipulis indicant: vt illi audientes discant quō semetipos de suis actiōibz subtiliter rephendāt. **Tāta** vō dispēlatione se tēperāt: vt neqz cū se erigūt intrinsec^o rigidi sint. neqz rursum cū se humiliant extrinsec^o remissi: qz in disciplina hūilitatē custodiūt / r i hūilitate disciplinā. **Paul^o** disciplinā tenuit / cū **Corinthijs** diceret. **Quoniam** em̄ sit inter vos zelus r p̄ctio: nonne carnales estis r fin hoies ambularis? **Sz** hāc humilitatez in disciplina nō pdidit: quia dep̄cāto p̄misit dicēs. **Obsecro** vos fr̄es per misericordiam dei vt idipm dicatis om̄es / r nō sint in vobis scismata. **Rursum** hūilitatem tenuit: cū eisdez **corinthijs** loquens / paulo lat^o fortasse q̄z voluerat semet ip̄m rephendit dicēs. **Factus** sum iusti piēs. **Sed** disciplinaz in hac hūilitate nō pdidit / qm̄ ilico adiūxit. **Vos** me coegistis. **Exemplū** magne humilitat^{is} exhibuit / cū discipulis dicit. **Non** em̄ nosmetipos pdicamus sed dñm n̄m **Iesum xp̄m**: nos autē seruos vestros p̄ xp̄m. **Sz** in hac hūilitate discipline iusticiā nō amittit: qm̄ eisdez delinquentibus d̄r. **Quid** vultis in virga veniam ad vos? **Sciūt** ergo pdicadores sancti vtroqz moderamine artē magist^{ri} r̄ij tēperare. r cū delinquentiū reat^u inueniūt / sciūt modo seuerē corripe / modo hūiliter dep̄cari. **Sed** tñ cū stimulan te iusticia eos seuerē corrigūt / interne dulcedinis r charitatis erga eos gr̄am nō amittūt: r eoz amore ardēt in q̄s aspa correctiōe seuiūt: seoz etiā eis intrinsec^o in secreto cordis humiliant / q̄s durius foris ai aduersionū

1. Cor. 1.

Ubi, 5.

Que stulta sunt mūdi elegit de^o **In** paradiso sano homi diabol^o inuidēs sup̄bie vuln^o inflixit: vt qui mortē nō accepat d̄ditus / mereretur elat^o. **Cōtra** h̄ inflictu^o vuln^o sup̄bie entis diaboli apparuit medicina in^{te} hoies hūilitas dei: vt auctoris exem^{pl}o humilitate surgerēt q̄ i mitatiōe hostis elati cecidēst. **Cōtra** sup̄bientem ḡ diabolū apparuit in^{te} homies hō fact^o humilis de^o: q̄ ad redēptiōnē n̄fam veniēs / r suos ḡ mūdi sup̄biam pdicadores mittēs / relictis sapientibz insipientes: relictis fortibz debiles: relictis diuitibus paupes elegit. **Ad** cognitiōez q̄ppe fidei p̄us stulta mūdi collecta s̄t: vt post ei^o etiā astuta vocarent: attestāre **Paulo** qui ait. **Nō** multi sapientes s̄m carnē: nō multi potētes: nō mlti nobiles / sed q̄ stulti sunt mūdi elegit de^o: vt *psudat* sapientes. **Ipa** nāqz s̄t ecclie p̄ncipia s̄taz p̄hibent ignara: vt vicz cunctis in pdicatoribz suis redēptoz ostēderet: q̄ ad vitā credētes p̄p̄os non sermo / s̄z cā suaderet. **P̄terea** infirma mūdi elegit de^o vt confundat fortia: actū qz est cū paup̄ibz q̄ post etiā diuites elati mirarent. **Nā** duz nouas in illis vtutes aspiciūt: eoz qz prius p̄tēp̄ere vitā / postmodū obstupuere mirac̄a. **Quā** mor p̄uidi ad sua corda redeūtes / extimauerūt sanctitatē in miraculis quaz despererāt in p̄ceptis. **Per** infirma ergo *psusa* sūt fortia: qz dū in venerationē vita surgeret humiliū / elatio cecidit sup̄boruz.

Moralū libro. xxij. De arte magisterij.

Capitulum. ix.

Quoniam em̄ sit inter vos zelus r contentio: nōne carnales estis? **Sz**

Super epi. ad Corint. LXXXVI

stimulis quasi despiciedo castigant. Plerūq; autē z nō despiciēdo despicunt z non desperādo desperant: vt tūto celeri⁹ eos a culpa pauescere ac resiliere faciūt: q̄nto iam q̄si vicinius mortis foueas ostēdunt.

Moralium libro. xxvij. z in. xvij. De p̄dicatōibus. Cap. 2.

Domin⁹ per p̄dicatores suos et doctores voce sua for⁹ insonat: sed audientū corda per seipsum intērius illustrat. Paulo attestāte q̄ ait. Ego plātaui apollo rigauit: sed de⁹ incrementū dedit. Neq; q̄ sibi doctores tribuūt q; p̄ exhortatōz suā auditores ad summa p̄ficere vidēt: q; nisi spūs sanct⁹ eoz corda repleat/ ad aures eoz vor docētū incassus sonat. **S**omare em̄ vocē m̄grī exteri⁹ p̄nt. sed hāc imp̄mere interi⁹ nō p̄nt. Sed int̄ hec sciēdū est: q; plerūq; deū humili⁹ p̄dicatōz agētes adiuuant. **U**ñ p̄ Paulū dī. Dei em̄ sum⁹ adiutores: Nā cū ei quē ip̄e p̄ inēnaz grām infūdī: nos exhortatōis voce p̄currimus: hoc q̄d ille per sp̄m agit intrinsec⁹ nos exteri⁹ misterio vocis adiuuam⁹. **E**t tūc sola n̄ra exhortatio ad p̄fectionē ducit: cū in corde fuerit deus q̄ adiuuet. vñ z p̄ Paulū dī. Neq; q̄ plantat est aliqd/ neq; qui rigat: sed q̄ incrementū dat de⁹. **P**lātare d̄ppe z rigare adiuuare est: q̄d vtrūq; vacuū erit ministerium si de⁹ in corde nō dat incrementū. **S**ed q̄ de sensu suo alta sapiūt esse humiliter dei adiutores nolunt. q; dum se deo vtilē esse existimant/ a fructu se vtilitat⁹ alienāt. **U**ñ z voce x̄itatis dī: seipulis dī. Cū fecerit oia q̄ p̄cepta sunt vobis dicite/ fui inuiles sum⁹; q̄d debuimus facere fecimus.

Moralium libro. xxvij. De appellatione fundamenti. Cap. 1.

Fundamentū aliud nemo potest ponere. In scriptura sacra p̄ fundamenta p̄dicatores intelligunt. **U**ñ David p̄beta cū sanctaz eccliam in sublimib; ap̄loz mentib; poni edificariq; cōspiceret/ dicit. **F**undamenta eius in mōtib; sc̄tis. **C**ū t̄o in sacro eloq; nō fundamenta sed singlari numero fundamentū dī: nullus ali⁹ nisi si dñs designat: per cui⁹ diuinitatis potētia nutantia infirmitatis nostre corda solidant. de quo z Paul⁹ ait. **F**undamentū: aliud nemo potest ponere p̄ter id q̄d positū est/ q̄d est xp̄s iesus Ipse quippe fundamentū fundamentoz est: quia z origo est inchoantiū/ z p̄stantia robustozum.

In dyalogo libro quarto. De igne purgatorio. Capitulum. xij.

Si quis sup̄edificauerit sup̄ hūc fundamentū aux z argētū. De quibusdā leuib; c̄p̄is ante iudiciū purgatorio ignis esse credēd⁹ est: p̄ eo q; x̄itas dī: q; si q̄s in sp̄m̄ sc̄m̄ blasphemā dixerit: nō remittet ei in h̄ seclō/ neq; in futuro. **I**n q̄ sn̄a dat̄ intelligit quāsdā culpas in h̄ seclō: quāsdā t̄o in futuro posse laxari. **Q**d em̄ de vno negat: cōsequēs intellect⁹ p̄t/ q; de quibusdā p̄cedit. **S**ed tñ (vt p̄dixi) hoc de paruis minimisq; pctis fieri posse credendū est: sicut est assiduus ociosus fmo: imoderat⁹ risus: v̄l peccatū cure rei familiar⁹/ q̄ vix sine culpa vel ab ip̄is agit/ qui culpā qualit̄ declinare debeant sciunt: aut in non grauib; reb; error ignorantie. **Q**ue cuncta etiā post mortē grauant: si ad huc in hac vita positis minime fuerint relaxata. **N**am z cū Paulus dī

1. Co. iij.

Idem

1. Co. iij.

1. Co. iij.

1. Co. iij.

ps. lxxvi

1. Co. iij.

Luce. xij.

Gregoriane exceptiones

Est xpm esse fundamentū atq; subli-
gat/si qd sup edificauerit sup hoc fū-
damētū aux/argentū:lapis:sc p̄cio:
fos/ligna:fenū/stipulā/vniscutisq;
op^o q̄le sit ignis pbabit. si cuius op^o
manserit quod sup edificauit merce-
dē accipiet/si cuius op^o arserit detri-
mētū patiet/īpe autē salu^o erit/sic tñ
q̄si p̄ ignē. q̄uis hoc de ignē tribula-
tiōis in hac vita nobis adhibito pos-
sit intelligi/tñ si qd hoc de igne futu-
re purgatiōis accipiat:p̄sādū sollici-
te est qd illū dixit p̄ ignē posse salua-
ri nō q̄ super hoc fūdamētū ferrū/ēs
vel plūbz edificat. i. pctā maiora ⁊
ideō duriora. atq; tūc tā insolubi-
lia. s; ligna/fenū: stipulā. i. pctā mini-
ma atq; leuissima q̄ ignis facile con-
sumat. Hoc tñ sciendū est. qd illic sal-
tē d̄ mimis nihil q̄sq; purgatiōis ob-
tinebit/nisi bonis h̄ actio in hac ad-
huc vita posit^o vt illic obtineat p̄me

Moralū lib. v. z. vj. De (reaf.
v̄bis amicorū beati Job. Cap. xij.

Job. v.

Quāmp̄bedā sapiētes in astucia
eorū. Querēdū video/cur pau-
lus sentētijs amicorū beati iob tāta
auctoritate v̄t/si h̄ eorū sentētie
dñica rep̄bēsiōe cassant/cū dicitur
Nō estis locuti corā me rectū/sicut f-
uus me^o iob. Eliphā q̄ppe v̄ba sūt
q̄ corinthijs paul^o inuul̄te dicēs Si-
cut scriptū est. q̄p̄bedā sapiētes in
astucia eorū. Quomō igit q̄si praua
respuim^o/q̄ paulus ex auctoritate a-
struit. Aut quō attestatiōe pauli re-
cta putabim^o q̄ p̄ semetipm dñs nō
recta definiuit. S; h̄c v̄traq; cit^o
q̄s non sint diuersa cognoscimus: si
eiusdē dñice sentētie subtili^o v̄ba p̄-
sam^o. Qui numq; cū diceret. Nō estis
locuti corā me rectū ilico adiūxit/si

cut seru^o me^o iob. Liqueat qd qdā i
eorū dicit^o recta sūt: s; melioris p̄par-
one supant. Nā in̄ alia q̄ irrationabilē
dicūt mltas ad beatū iob fortes sen-
tētijs p̄ferūt: s; p̄parate dicit^o fortio-
ribz vim fortitudinis amittūt. **Di-**
ra h̄o sūt multa q̄ dicūt: nisi in sacri
viri aduersitate dicerent. In semet-
ipsis s; magna sūt: s; qd virū iustum
trāsfigere appetūt: eiusdē magnitudi-
nis pōd^o p̄dūt: qd ⁊ q̄libet forte fru-
stra iaculū mittit vt dura saxa feriā-
tur. eo ei obrusū lōgius dissilit: quod
intortū fortiter venit. Igit am̄eorū
beati iob dicta licet in q̄busdā valde
sint fortia/cū tñ sacri viri vitā fortē
feriūt c̄ctū sui mucronē acuminis
retūdūt. **Q** ergo ⁊ in semetipsis ma-
gna sūt: s; cōtra beatū iob nullo mō
assumi dēbuerūt. ⁊ pan^o h̄c ex v̄-
te pensās in auctoritate p̄ferat: ⁊ iu-
dex qm̄ incaute plata sūt/ ex q̄ritate
p̄sone rep̄bendat. Amicos igit bea-
ti iob hereticorū sp̄m̄ tenēs in dis-
c̄s suis nequaq; p̄ oia rep̄bam^o/qd
dū p̄ supnā sētentiāz p̄tra eos dicit^o
nō estis locuti corā me rectū/ ⁊ prin^o
addit sicut fuus me^o iob/ p̄fecto lō-
quet: qd nō oino despiciat qd ex melio-
ris cōparatione reprobat. In repres-
bēsiōe q̄ppe eius incaute dilabū-
tur/ s; tñ qd tāti viri amici sūt/ ex il-
lius familiaritate mistica mltā vidi-
cerūt. **Q**ū sicut diuim^o eorum v̄bis
etiāz paul^o v̄t/ ⁊ h̄c in assertiōnis
sue adiutorū assumēs ex v̄itate pla-
ta esse testat. **Q**ue tñ v̄itas recte rep̄-
bendit/ qd q̄libet fortis sentētia con-
tra sanctū virū p̄oferrī debuit.

In moralū lib. v. **Et** in homella
nona sup Ezechielem. **De** examine
pure conscientie. **Capitulū. xij.**

Super epi. ad Corint. LXXXVII

Co. iij. **M**ibi p. minimo ē vt a vobis iudicer/ aut ab hūano die. Iustinequa. hūana iudicia/ sed eterni iudicis examē inuēctes aspiciūt: 7 nō solū mala q̄ reprobi 7 pueri sibi ingerūt/ sed 7 eoz q̄ba q̄b suis actibz derogāt p̄tēnūt. Hinc etem derogantibus sibi corinthijs Paulus dicebat. **M**ibi autē p. mimo est vt a vobis iudicer/ aut ab hūano die. q̄ nec in corde suo vnde se rep̄bendere potuisset inueniēs: adtūgit. **S**z neq̄ me ip̄um iudico: nihil em̄ mibi p̄sci sum. **U**idēs autē q̄ ei ad p̄fectōez scitatis nec suū iudiciū sufficeret/ subdidit. **S**ed nō in hū iustificatō sum. **Q**ur x̄o nō sit iustificatō: nec sibi metip̄i de seip̄o crediderit/ cōm reddidit eū subiunxit. q̄ sūt iudicat me dñs est. **A**c si apte diceret. **R**ecta q̄des egisse me recolo: et eū de meritis meis nō p̄sumo. **I**dcirco em̄ in eo q̄d mibi nihil suz p̄sci iustificatō me abnego: nec meo d̄ me iudicio credēdūz cristimo: qm̄ ad eū examē dueor cui ego iudiciū nō cōp̄bēdo: 7 ab eo q̄ me iudicabit examinari me subitū scio. **S**epe ei n̄ra iusticia ad examē diuine iusticie deducit in iusticia ē: 7 sordet in districtiōe iudicis q̄d i estimatōe fulget opant. **D**istrictiōne igit diuine iusticie p̄tēplātes etiā de ip̄is opibz p̄timefcere debem: q̄ nos sortia 7 sc̄tā egisse putamus: qm̄ ducta ad efnā regulā n̄ra rectitudo/ si districtū iudiciū inuenit mule/ tonitruū suaz n̄sibz in intima recitudinē impingit. **S**tūs q̄z Job eū p. amicor̄ derogātū liguas inter dolores vulnēz pateret iacula h̄boz/ cogitaciōe p̄tū ad p̄ciam recurrir: atq̄ vbi mentē solidā haberet aperit dīcēs. **E**cce eū in celo testis

me: 7 scius me in excelsis. q̄ etiam subdidit. **V**erbosi amici mei/ ad deū stillat ocul⁹ me⁹. **S**tūs q̄ppe Job in linguas derogātū inflera mēte p̄stēs: qz in terra se ip̄ugnari falsis sermōibz vidit i celo testē q̄siuit. **I**n oī q̄ q̄d de nobis d̄: s̄p̄ tacite debem⁹ ad mētē recurrere/ testē interiorē 7 iudicē q̄rere. **N**ihil ei p̄dest si oēs laudēt eū accuset p̄scia 7 nihil p̄r obesse si nobis oēs derogēt: 7 sola p̄scia d̄scēdat. **I**n pastoralī caplo. **xvii.** **D**e correctione p̄ruoz. **C**aplm. xv. **A**udī inf̄ vos fornicatio. **N**on nūq̄z p̄ruū dū corrigūt: 7 se vitū mime p̄petrasse cognoscūt cōp̄ctosi⁹ ad correptōez veniūt si alteri⁹ culpe manifestioris 7 ex latere req̄sire imp̄propio p̄fundūt: vt ex eo q̄d defendere neq̄unt cognoscāt se tenere ip̄o be q̄d defendūt. **C**ū cū p̄ruue paul⁹ corinthios aduersū se inuicē videret inflatos vt ali⁹ apollo/ ali⁹ pauli/ ali⁹ cephe/ ali⁹ xp̄i se eē dicerz: icēsti culpā in mediū d̄duxit: q̄ ap̄d eos 7 p̄petrata fuerat 7 incorrecta remanebat d̄scens. **A**udī inf̄ vos fornicatio: 7 tal fornicatio q̄lis nec inter gētes: ita vt vxorē p̄is q̄s h̄eat: 7 vos inflati estis 7 nō magis luctū habuistis vt tolles ref̄ de medio v̄im q̄ h̄ op⁹ fecit. **A**c si apte dicat. **Q**uid vos p̄ruū hui⁹ v̄ illi⁹ esse dicatis/ q̄ p̄ dissolutiōez negligēti nulli⁹ vos esse mōstratis. **T**ūc etiā p̄ruos meli⁹ corrigim⁹ icū ea q̄ b̄n̄ egisse credūt/ male acta mōstramus: vt vnde adepta gl̄ia credit/ inde vultū cōfusio subsequat. **M**oralium libro. **xix.** 7 pastoralī caplo. **xviii.** **D**e dispensationibz ecclesiasticis. **C**ap. **xvi.** **i.** **Co.** **v.** **S**ecularia iudicia si habueritis.

Ibidem:

Nota:

i. Co. v.

Gregoriane exceptiones Super

A subiectis inferiora gerenda sunt a rectoribus & summa cogitanda: ut scilicet oculi qui per uidentis gressibus preminet/cura pulueris non obscuret. Caput namque subiectorum sicut cuncti prestant ut recta pedes valeant itinera carpe. hec proculdubio caput deus ex alto pro uidere: ne a profectus sui itinere pedes torpeat: cum curuata rectitudine corporis sese caput ad terram declinat. **Hinc** Moyses qui cum deo loquitur: **T**erro alienigena reprobatione iudicat: quod terrenis populoz neque gocijs stulto labore deferuiat. **Cui** et pro filium mori prebet ut pro se alios ad iurgia dirimenda constituat: ipse liberi ad erudiendos populos spiritualium arcana cognoscat. **Hic** paulus religiosorum mentes a mundi pro sortio prestanto ac potius conueniendo suspenderit dicens. **Nemo** militans deo implicat se negocijs secularibus: ut ei placeat cui se probauit. **Hinc** ecclesie rectoribus et uacandi studia precipit: et consulendi remedia ostendit dicens. **Secularia** igitur iudicia si habueris: preceptibiles qui se in ecclesia illos constituit ad iudicandum: ut ipsi uicibus dispensationibus terrenis infuerit deus dona spiritualia non exornat: ac si apte dicat. **Cui** minorum meriti se in ecclesia et nullis magnorum donorum uirtutibus polleret ipsi de terrenis negocijs iudicet. **quin** pro quibus magis nequeunt bona mirra suppleant: et qui penetrare nequeunt intima: saltem foris operentur necessaria. **Quis** et preceptibiles nominat: et tamen sapientes uocat cum dicit. **Sic** non est sapiens inter uos qui possit iudicare inter fratres suos. **Dua** ex re quod colligitur: nisi ut hi terrenas causas examinet: qui exteriorum rerum sapientiam preceperunt: qui uero spiritualibus donis ditati se profecto non debent terrenis implicari negocijs: ut dum non cogunt inferiora bona disponere exercitati ualeant bonis superioribus desuere. **Sciendum** est enim: quod aliqui in nostris actibus mira bona premitenda se pro utilitate maiorum. **Na** quis ignoret esse boni operis mortuum sepelire: et tamen uicibus qui ad sepeliendum patrem se dimitti poposcerat deum esse. **Et** ne ut mortui sepeliat mortuos suos: tu autem uade et annuncia regnum dei. **Postponendum** namque erat obsequium humani misterij officio predicatois: quod illos carne mortuos in terra proderet: istos autem anima mortuos ad uitam resuscitaret. **Sed** inter hec sciendum est: quod cum priorum causis exterioribus qui apte desuunt desunt debet hi qui quod bonis spiritualibus pleni se eorum infirmitati prodesse: terrenis quod illorum necessitantibus in quantum decenter ualeat charitatis condescensione seruire. **Nec** tedere deus animi si sensus a protemplationi spiritualium se intente: aliqui dispensandis rebus mimis quasi minoribus atus inflectit: quoniam illis rebus propter quod constat oia creata: ut prodesse hominibus assumpta humanitate uoluit paulominus ab angelis minori. **Quid** ergo mirum si bonis se propter bonorum attrahit: dum creator bonum et angelorum forma bonis propter bonorum suscipit. **Nec** tamen minorat sensus cum sic attrahit: quod quanto subtilius superiora penetrat: tanto humilior propter ditionis amore nec inferiora premitit. **Moralium** lib. xxxi. **De** imperfectis uel hypocritis. **Capitulum** xvii.

Paulus apostolus discipulos suos cupiens exteriora despiciere: ut ualeant interna seruire: ammonet dicens. **Jam** quidem omnino delictum est in uobis quod iudicia habetis inter uos. **quare** non magis iniuriam accipitis: quare non magis fraudem patimini. **Et** tamen hypocrita assumpto pro ueritate habitus filiorum custodia deserit: et spalia

q. Tim. ij

epi. pau. ad Corin. LXXXVIII

quæq; defendere enā iurgijs querit: & plus terrena q̄ celestia diligēs contra eū q̄ tpalia diripit/sele in inimicis immani odio flāmauit. Sciendū v̄o est q̄ sunt nonnulli q̄s cbaritatis gremio nutriēs maē ecclia tolerat q̄s q̄ ad spiritualis etatis incrementa perducat: q̄ nonnūq; & scitit/ habitū tenēt/ & pfectiōis meritū ereq̄ nō valēt. Ad dona nāq; spiritualia mime assurgūt: & idcirco his q̄ p̄iuncti s̄ ad ea tuenda q̄ terrena sunt fuit: & nonnūq; in defensionis eiusdē iracūdia excedūt. Hos neq; credendū est in hypocritarū numero: q̄ aliū est infirmitate/ aliū malicia peccare. hoc itaq; inf̄ hos & hypocritas distat: q̄ isti iuxta modū sue intelligētie enā in rebus seclī militāt causis dei: illi etiā p̄ causas dei intēctiōi deseruiūt seclī: q̄ in ip̄a q̄s que se agere seclī opa ostēdūt nō p̄uersionē querūt hoim/ s; au ras fauorū. isti nō metuūt p̄iuris hominū etiā d̄ bona actiōe displicere: dū sup̄is mōdo iudicij placēat illi v̄o nunq; qd agāt/ sed quō de q̄libet actiōe possint hoib; placere cōsiderāt. Igit̄ eū quosdā nō despecte cōuersatiōis viros iracunde vel nimie defendere terrena cōspicimus: debemus h̄ in illis p̄ cbaritatē rep̄bendes: nec tñ eos rep̄bendendo despare. q̄ plerūq; vni eidēq; hoī & insunt q̄ dā iudicabilia/ q̄ apparēt & magna faciat: in nobis v̄o sepe magna in facie p̄deunt: & nonnūq; occultant que rep̄bēda sunt. Hinc ergo humilianda est nostre mētis elatio: quia & illorū infirma sunt publica/ & n̄ra secreta & rursus fortia illorū secreta sūt: & in publico n̄ra vulgant. Quos q̄ d̄ opta infirmitate rep̄bendū? sup̄ est

d̄ occulte fortitudis estimatiōe venes remur. Et si se de aperta infirmitate n̄ra mens eleuat: occulta sua infirma p̄sideras/ sele in hūilitate premat.

Moralū lib. v. De frāgēdo p̄te volūtāt/ desiderio. Ca. xvij.

Omnia mihi licēt/ sed nō omnia expediūt. Sepe hi q̄ in p̄tate sunt dū sese & licitū retinere nesciūt/ ad illicita opa & inq̄eta dilabūt. solū cū illicitū nō cadit q̄ se aliq̄n & licitū cause restringit. q̄ vicē p̄strictiōe religatū bñ se paulū insinuat dicēs. *D*ia mihi licēt/ s; nō oia ex expediūt. atq; vt ex ip̄a religatiōe oñderet ī q̄nta se mētis libertate dilatarēt/ ilico adiunxit. *O*mnia mihi licēt: s; ego sub nulli⁹ redigar p̄tate. Cū ei mēs p̄cepta desideria sequit̄ fuisse reb; p̄iunctū quaz amore sup̄at. s; *P*aulū cui cūcta licēt sub nulli⁹ p̄tate se rededit: q̄ semet ip̄s etiā a licitū restringēdo ea q̄ delectata p̄merēt/ despecta trāscendit.

Moralū lib. xxxij. & in pastoral. caplo. ij. De cā iugū. Ca. xix.

Bonū est hoī mlierē nō tāgere. Cū mēs inf̄miora & maria p̄tā p̄stringit/ si nulli⁹ oīno sine p̄cto euas dēdi p̄t; adit⁹: minora sp̄ eligant: q̄ & q̄ muroz v̄ndicq; ambitu claudūt ne fugiat vbi b̄ciuo: mur⁹ inuenit: ibi se in fuga p̄cipitat. *D*ic ē q̄ paul⁹ cū q̄sdā in ecclia icōtinētes aspiceret cōcessit mima vt declinaret maiora: et p̄t⁹ medicine celestis nō tā sanos inf̄struit q̄ infirmis medicamēta monstrauit dicēs. *D*e q̄b; scripsistis mihi *B*onū ē hoī mlierē nō tāgere. p̄t⁹ fornicatiōes aut̄ vnusq; suā vxorē habeat: & vnaqueq; suū virū beat. *Q*ui em̄ fornicatiōis metū p̄misit/ p̄fecto

1. Co. vii.

1. Co. vij.

Gregoriane exceptiones.

nō stātibz pceptū pūlit: s; ne fortasse
in trā ruerēt lectū cadētibz oñdit. vñ
ad huc infirmātibz subdit. **Uxor** vir
debitū reddat: s; vir autē z vxor viro.
Et q; tūc solū coniuges in amittitio-
ne sine culpa sunt: cū nō p explēda li-
bidine/ sed p suscipiēda ple miscēt:
vt h etiā qd pcesserat sine clpa q̄uis
mima nō esse mōstraret postq; in ma-
gna bōestate coniugū aliqd de volupta-
te largit^o est: ilico adiūrit. **Hoc** autē
dico fm̄ indulgentiā. nō fm̄ impiuz.
Nō em̄ est sine vitio qd ignoscit z nō
picipit. **Peccatū** pfecto vidit/ qd pos-
se indulgeri pūdit. **Culpa** q̄ppe esse
innuit/ qd indulgeri p̄hibet: s; q̄ t̄ro
citi^o relaret/ q̄nto nō p hāc illicitū qd
agit: sed h qd ē licitū sub moderami-
ne nō tenet. **Coniuges** em̄ scire debēt
suscipiēde plis cā esse p̄ictos: z cum
immoderate fuites amittitio-
pagatiōis articlū in vsū trāserūt
voluptatis: ppendāt q; licz extra nō
ereāt: in ipō tñ cōiugio coniugū iura
trāscēdūt: vnde necesse est vt crebris
oratiōibz deleāt/ qd pulchram copule
spēm admittis voluptatibz fedant.
S; cū in dubijs cōstringimur/ vtilit^o
minimis subdimur: ne in magnis si-
ne venia peccem^o. **Ira** plerūq; anti-
qui hosti; s; futia soluit/ dū ad vices
maritas p cōmissa minora transiūt.
In pastorali. caplo. ij. De cōiugio
legmimo. Capitulū. xx.

1. Co. vij.

Mugis nō sunt obligati: neq; q;
sine iudicio dānatiōis misceri se pu-
tent vacātibz feminis. **Cū** em̄ paul^o
fornicatiōis vitū tot criminibz ere-
crādis inseruit/ cui^o sit reat^o indica-
lis seruitēs neq; adulteri neq; mol-

1. Co. vi.

les neq; masculoz; p̄bitozes neq;
fures neq; auari neq; ebriosi neq; ma-
ledici neq; rapaces regnū b; possides-
būt. **Si** igit̄ tētationū pcellas cū difi-
cultate salutis tolerāt/ coniugū portū
petāt. **Scriptū** q̄ppe est/ meli^o est nu-
bere q̄vi. **Sine** culpa scz ad coniugū
veniūt: si tñ necduz meliora deuoues-
rūt. **Nā** q; quis bonū mai^o subire p̄-
posuit/ bonū min^o qd licuit illicitū
fecit. **Scriptū** q̄ppe est. **Nemo** mit-
tens manū suā sup aratrū z respiciēs
ens retro: apr^o ē regno dei. **Qui** igit̄
fortiori studio intēderat/ retro respis-
cere p̄uincit: si relictis bōis amplio-
ribz/ ad minima retroq; ē.

Moralium libro. xij.

Tribulationē tñ carnis habebunt
h̄mōi. **Tribulatiōez** carnis h̄ pati p̄ie-
ctiā q̄spūalr viuūt. **Cur** ḡ messe p̄i-
gibz carnis tribulatio q̄i spiritalr dī-
que etiā a vita spiritaliū loge nō esse
cognoscit^o. **Ideo** scz q; h̄ frequenter
maiores tribulationes ex carne suscy-
piūt/ qui carnis voluptatibz delectā-
tur/ z eis insistunt.

In pastorali. capitulo. xvi.

Cōsiderare autē debent pastozes z
rectozes q; paul^o q̄in padifuz dicit/
celiq; tertij secreta rimat: tñ illā inui-
sibiliū p̄ēplatiōe suspēsam ad cubile
carnaliū mēt̄s acie reuocat: z i occul-
tis suis qualr debeāt p̄uersari dūpē-
sar dicēs. **Uxor** vir debitū reddat: s;
milie z vxor viro. **Et** paulo post. **No**
lite fraudare: inticē msi forte ad t̄ps
vt vacetis orōni/ z itez reuertimini
in i d̄ipm. **Eccē** tam celestibz secretis
inseuit: z tñ p cōdescensionis viscera
carnalituz cubile perseruat. **Et** quē
subleuat^o ad inuisibilia erigit/ hanc
miserat^o ad infirmantiū secreta cou-

Luc. ii.

1. Co. vi.

Super epi. ad Corin. LXXXIX.

dis oculis fleat. Celum p̄tēplatiōe
trāscendit: nec tñ strarū carnaliū sol
licitudine deserit. Similiter rectos
res et doctores alta cōtēplatiōe petē
tes nō debēt primorū infirma despi
cere/aut infirmis primorū cōgruens
tes nō debēt alta derelinquere.

**Moralium libro. xv. Q. virginis
tas vltra debitū sit. Cap. xxi.**

De virginibz autē p̄ceptum dñi
nō habeo. Exercitati in bonis
operibz electi nonnūq̄ plus student
agere/ q̄ eis dñs dignat⁹ est iubere.
Carnis em̄ ḡginitas nequaq̄ ē ius
sā/ sed tantūmodo laudata. Nā si illa
iubere/ nūmiz iā cōiugū culpa cre
deret. Et tñ multi ḡtute pollēt ḡgi
nitas/ vt videlicet plus impendāt ob
sequio q̄ acceperunt p̄cepto.

Moralium libro. xvj.

Et sciendum q̄ sūt nonnulli here
tici q̄ ita virginitati carnis student
vt nuptias dānent/ sicut etiā sūt nō
nulli q̄ ita abstinentiā laudāt/ vt sumē
tes alimēta necessaria detestētur. de

I. Th. ii. q̄ p̄ paulū dī. Prohibentiū nubes
re et abstinere a cibis q̄s creauit de⁹
ad p̄cipiēdū cū ḡrarū actiōe fidelit̄

In pastoralī cap. li. et in homelia
sup̄ Homo q̄dam fecit cenā magnā
Qualiter se h̄re debēt p̄iuges. c. xxiij.

I. Cor. vij **Q**ui habēt vxores tanq̄ nō ha
bentes sint. Paucis datus est
om̄ia relinq̄re: curas mundi postpo
nere solis desiderijs eternis inbiare.
Nō ergo fies audem⁹ vobis dicere
vt om̄ia relinq̄atis. sed tñ si vultis
om̄ia etiā retinēdo relinq̄tis/ si sic tē
poralia geris/ vt tñ tota mēte ad eter
na tendat. Hunc Paulus apls dic.

Ibidem. Temp⁹ breue est/ reliquū est vt q̄ ha
bēt vxores tanq̄ nō habētes sint/

q̄ flent/ tanq̄ nō flētes/ et qui gaudēt
tanq̄ nō gaudētes: et q̄ emūt tanq̄
nō possidētes/ et q̄ vtunt hoc mūdo
tanq̄ nō vtunt/ p̄terit em̄ figura hu
ius mūdi. Vxores nāq̄ habet/ s; q̄si
nō habēs q̄ trāsitoria esse cūcta con
spiciēs curā carnis et necessitate tor
lerat/ sed eterna gaudia spūs ex desi
derio expectat. q̄ scit debita carnis
sic exsoluere vt tñ p̄ eam mūdo tota
mēte nō cogat inherere. Nā cū isdes
rursū egregius p̄dicator dicat. **Ibidem:**
Qui habz vxorē cogitat q̄ sūt hui⁹ mūdi
quō placeat vxori. ille vxorē habēs
q̄si nō habz q̄ sic studet placere cōiū
gi vt tñ nō displiceat p̄ditōi q̄ sic p̄
illā carnali p̄solatiōe vitit: vt tamen
nunq̄ ad praua opera a melioris in
tentiōis rectitudine et amore flecta
tur. Flet quoq̄: sed tanq̄ nō flet: q̄
sic tēporalibz dānis affligit: vt tamē
de eternis lucris semp̄ animū p̄solet
Flendo em̄ non flere est/ sic exteriora
aduersa plāgere: vt tñ nouerit et̄ne
spei p̄solatiōe gaudere. Gaudet vero
s; tanq̄ nō gaudeat/ q̄ sic de tempo
ralibz bonis hylarefeit/ vt tñ semper
p̄petua tormēta p̄sideret. et in hoc q̄
mentē gaudio subleuat hāc p̄tinuo
puidi timoris p̄mat. Emit autē sed
q̄si nō possidēs/ q̄ et ad vsū terrena p̄
parat: et tamē cauta cogitatione p̄ui
det q̄ bec citius relinq̄at. Mūdo
q̄q̄ vtitur/ sed q̄si nō vtaf/ q̄ et neces
saria cūcta exterius ad vite sue mini
steriū redigit/ et tñ bec eadē non sinit
sue mēti dñari/ vt subiecta foris ser
uiāt/ et nunq̄ intentionē animi ad al
ta tendētis frangant. **Ibidem** apte q̄q̄
subdit. P̄terit enim figura huius
mundi. Ac si aperte diceret. Nolite
constanter mundū diligere: q̄ et ipe

Ibidem.

Nota:

Ibidem.

Ibidem.

Ibidem.

Gregoriane exceptiones

nō pōt quē diligitis stare. Incassus
cor: q̄si manētes figitis/ dū fugit ip̄e
quē amat. Quos igit̄ in hoc mūdo
necessitas ligat/ vt ex om̄i parte exi
a mūdo nō possūt/ sic debēt ea q̄ mū
di sūt tenere/ vt tamē eis nesciant ex
tremis fractione succūbere/ r̄ cū relin
quere cūcta q̄ mūdi sūt non possunt
tūc exteriora bene exterior̄ agent: si ar
denter interiora ad eterna festinent.

Moralium libro. xxvj. Item de cō
iugio. Capitulum. xxij.

Leor. vij. **Q**ui cū vxore est cogitat q̄ sunt
mūdi quomodo placeat vxori.
In vsu vite mortalis q̄daz ex semet
ipsis sūt gloria/ q̄dā verō ex his q̄ ver
sant̄ circa ip̄a. Ex semetipsis quedaz
sūt gloria/ sicut pet̄a sūt atq; flagicia
Quedaz vero nōnūq; nobis ex his
nocent q̄ sunt circa ip̄a: sicut tēpora
lis potētia/ vel iugalis copula. **Bo**
nū nāq; est cōiugiu/ sed mala sūt que
circa illud ex huius mūdi cura succ
rescūt. Tū etiā paulus q̄busdā mel
liora psuadens: eos a cōiugio reuo
cat dicens. Hoc at̄ dico nō vt laqueū
vobis iugiam: sed ad id qd̄ honestū
est r̄ qd̄ facultatē p̄beat/ sine impe
dimēto dño seruēdi. Dum ergo te
net̄ qd̄ non nocet: ex reb; iuxta positis
tia cōmittit̄ plerūq; qd̄ nocet: sicut se
pe rectū mundūq; iter pergitur: et
tamē ortis iuxta viā vepibus per ve
stimēta retinemur. In viā q̄dez mū
da nō offēdim; sed a latere nascitur
quo pungamur. Magna est etiā
potētia tēporalis q̄ntiam habz apud
deū meritū suū de bona ministratio
ne regiminis. Nonnūq; tamen p̄ter
alia mala/ eo ip̄o quo p̄minet ceteris
glorione cogitatio intrinsecit.

Ibidem. In pastoralis capitulo. h. Unde su
pra. **Capitulum. xxij.**
Paulus cū quosdaz ad celibatū
gram instrueret/ nō iugiu sp̄e
uit: sed curas mūdi nascētes ex iu
gio repellit dicens. Hoc ad vtilitates
vram dico/ nō vt laqueū vobis iug
cia sed ad id qd̄ honestum est r̄ qd̄ fa
cultatē p̄beat sine impedimēto dñi
obsecrādi. Ex iugis q̄ppe terrene
solicitudines p̄deūt/ r̄ idcirco magi
ster gentiū auditores suos ad melio
ra psuasit ne terrena sollicitudine li
garent. Quē igit̄ celibe curaz secu
lariū impedimētū p̄pedit/ r̄ iugio
nequaq; se subdidit/ r̄ tñ onera cons
Moralium li. vi. (iugis nō euasit.
De scia hereticor. Cap. xxv.
Scientia inflat/ caritas edificat
exterioribus occupata igne diuini
amoris nō calet/ r̄ idcirco ad sugnu
desideriū inflāmare auditores suos
nequeūt/ q̄a x̄ba de frigidō corde ps
ferūt. Neq; em̄ res q̄ in se ipsa nō ar
serit/ alios accēdit. Tū fit plerūq; vt
hypocritaz dicta r̄ audierēs nō eru
diāt/ r̄ eosdē ip̄os q̄ se p̄ferunt elatos
laudib; deteriorēs reddāt. Antestā
te em̄ paulo/ scientia inflat: caritas edi
ficat. Cū ergo caritas edificādo nō
erigit/ scientia inflādo p̄uertit.
De p̄fecta scientia. Moralium li
bro. xxvij. r̄ xxvij. Capitulum. xxvij.
Qui se existimat scire aliqd̄ nō
cognouit quemadmodum
oportet eū scire. Perfecta scientia est
in hoc qd̄ mūdo vineres: sed de huius
mūdi cōcupiscentia nihil b̄re/ aliena
nō appetere/ p̄pria nō tenere/ laudes
mundi despiciere/ r̄ pro deo opprobria
amare/ gloriā mūdi fugere/ despectū
sequi/ adulteres despiciere/ despicere

Super epi. pan. ad Corin. XC.

tes honorare mala nocentiū ex cor-
 deremittere / et erga eos dilectionis
 gratia immobile in corde retinere. Per-
 fecta quidem scientia est hec cuncta sol-
 licite agere / et se de suis meritis scire
 nihil esse. **Quia** et ipsi discipuli dñi de
 hac sciētia perfecta docent / cū eis voc-
 ce vitatis dicit. **Cū** feceritis hec oia
 q̄ p̄cepta sūt vobis / dicitē scriui inui-
 les sum. **Perfecta** scientia est scire
 omnia. et tñ iuxta quendam modū scien-
 tē se esse nescire / de qua hñ p̄ pauluz
 dicit. **Quis** se existimat scire aliqd̄ nō
 dū cognouit quēadmodū oportet cū
 scire. **In** hoc itaqz mūdō dū viuim⁹
 tūc p̄fecte q̄ scienda sūt scim⁹ / cū p̄fi-
 ciētes p̄ intelligentiā nil nos p̄fecte
 scire cognoscimus. **Quia** em̄ p̄ma stul-
 ticia angeli elatio cordis fuit vera sa-
 pientia efficiat hominis humilitas suc-
 estimatiōis: quā q̄sqz vel magna sa-
 piēdo deserit / eo ipso vehemētē desi-
 pit quo semetipm̄ nescit.

In pastoral. capitulo. lit. De scā-
 dalo vitando. **Capitulū. xxvij.**

Uiderene licentia v̄ra offendit
 oculū fiat infirmis. **Cum** pra-
 ua estimatio in q̄ntum sine pctō valet
 ab intuēnū mētē nō tegit: cūctis ma-
 la credentibz p̄ creplū culpa p̄pinaf.
Quia plerūqz p̄ungit vt q̄ negligētē d̄
 se mala opinari p̄mittunt p̄ semetip-
 sos q̄dē nulla in q̄ faciāt / s; tñ p̄ eos
 q̄ se fuerint imitati mltiplicius delin-
 quāt. **Hinc** est q̄ paul⁹ imūda q̄daz
 sine pollutioē comedētibz / s; p̄fectis
 rēp̄tatiōis scandalū sua hac con: essa-
 tiōē monētibz dicit. **Videte** ne forte
 hec licētia v̄ra offēdiculum fiat infir-
 mis. **Et** rurū. **Et** bibit infirmus in
 tua scia frater p̄p̄r quē r̄ps mortuus
 est. **Sic** at peccātes in fr̄es et p̄cutiē-

tes p̄sciētiā eoz infirmā in r̄po pctis

De stipēdijs p̄dicatoz. **In** homie.
 sup̄ Euāgelio. **Designauit** dñs. **Ca. i. Cor. 17**

Sinos vobis spūalia se (xxvij.
 Sminam⁹ magnū est si v̄sa carna-
 lia metam⁹. **Dignū** ē vt p̄dicatores
 ab eis fr̄ena cōsequant̄ stipēdia q̄bz
 p̄ se celestis offerūt p̄mia / q̄a sic dicit
 ipa dei sapiētia. **Dign⁹** est oparius
 mercede sua. **Ita** em̄ de mercede sūt
 opis ipa alimēta sustētatiōis / vt hic
 merces d̄ labore p̄dicatiōis inchoct
 q̄ illic d̄ veritat̄ visioē p̄ficiet. **Dua**
 in re cōsiderādū est q̄ vni n̄fo operi
 due debent mercedes / vna in via / al-
 tera in p̄tia vna q̄ nos i labore sustē-
 tat / alia q̄ nos in resurrectioē remu-
 nerat. **Merces** itaqz q̄ in p̄senti recti-
 pit hoc in nobis debz agere / vt ad se
 quētē mercedē robust⁹ tēdat. **Des**
 r⁹ itaqz p̄dicatoz q̄sqz nō iō debz p̄di-
 care vt in h̄ tpe mercedē recipiat / sed
 iō mercedē recipit: vt p̄dicare substi-
 stat. **Quisqz** nāqz ideo p̄dicat vt h̄ v̄l
 laudis v̄l m̄icr̄ laudē recipiat: c̄r̄na
 p̄culdubio mercede se puat. **Quisqz**
 ho v̄l ca q̄ dicit idco placere hoibz ap-
 petit: vt dū placz qd̄ d̄z p̄ eadez dicta
 nō ip̄e s; dñs amet / v̄l idcirco fr̄ena
 stipēdia in p̄dicatiōē p̄seq̄ / ne a p̄di-
 catiōis voce p̄ idigētiā lassēt. **Cui**
 p̄culdubio ad recipiēdā mercedē ni-
 hil obstat in p̄tia: q̄ sumpt⁹ sūpsit in
 via. **Hos** itaqz sūpt⁹ a corinth̄is q̄
 bz p̄dicabat paul⁹ p̄ minimo suscipi-
 es dicit. **Si** nos vobis spūalia se
 minamus magnū est si v̄sa carnalia

De benigna discretioē (metam⁹;
 rectorz. **Mozaliū** lib. vj. **Et** in pasto-
 rali capitulo. xvj. **Capitulū. xxix.**

Nactus sum iudeis tanq̄ iude⁹ **i. cor. 18.**
 vt iudeos lucraret. **Rector** de
 r̄ q̄

Luc. xvij

1. cor. viij

1. cor. vij

Luc. 17

1. cor. 18

Gregoriane exceptiones Super

bet esse pre cunctis preplatioe suspensio: et singul' copassioe prim': vt per speculatiois altitudinē semetipz qz iuisibilia appetēdo trāscēdat: et p pietatis viscera in se infirmitatē ceteroz trāsserat. **Hic ē q' bñs Paul' cōpate charitat' sūmis sil' ei infimis iunctus: et i semetipō virtute spūs ad alta volante rapit: et in alijs pietate eqñit' infirmat' dicēs. Quis infirmat' et ego nō infirmor: Hinc rursus ait. Fact' suz iudcis tōq' iude': vt iudeos lucraret: et his q' sub lege sūt qñi sub lege essent: cū ipse nō eēt sub lege: vt eos q' sub lege erāt lucrificerē, et his q' sine lege sūt qñi sine lege essent: cū sine lege dei nō essent: s; i lege essent xpi**

ij. Coz. xi

Et paulopost. Dico oia fact' suz: vt oēs facerē saluos. qd' vicz exhibebat nō amittēdo fidē: sed extēdēdo pietatē: vt in psonā se infidelitū trāssfigurās et semetipō discretet qñi eis misereri debuiss; qñi' h' illis ipēderet qd' sibi ipse si ita esset impēdi recte voluisset.

i. Coz. ix.

Neq' em' egregius p'dicator: vt qñi iudeus fieret: ad p'fidia erupit: neq' vt quasi sub lege ess; ad carnale sacrificiū redijt: neq' vt oib' oia fieret simplicitatē mentis in erroris varietatē cōmutauit: se p'descēdēdo appropinquit infidelib' nō cadēdo: vt vicz singulos in se suscipiēs: et se in singulis trāssfigurās p'patiēdo colligeret: si ita ipse vt illi eēt: qd' impēdi ab alijs sibi voluisset: et tāto veri' vnicuiqz errat' p'curreret: qnto salus ei' modus ex ppria cōsideratiōe didicisset. Hinc itez dicit: siue mēte excedim' deo: siue sobriū sum' vobis: qz et semetipm no uerat p'tēplādo trāscēdere: et eū dē se auditoib' p'descēdēdo tēperare.

ij. Coz. y.

Moralium lib. xxx. De dāno castris

marginē et fructu abstinentie. **Ca. xxx.**

Sic curro nō qñi in incertū. **Nō i. Coz. ij.** Nulli oē qd' fortit' faciūt dīante gule vitio p'dūt: et dñi v'eteri nō restringitur p' carnis p'cupiscentiā: sil' cūcete virtutes obruunt. **Hinc est q' Paul' p'tra hierlm' mentia decertati coquoz rū pncipi. id est v'etri cui a coquētib' feruit' virtutes aie ad pacis visionem tēdentis destruere volētī vires subtraherat cū diceret. Castigo corpus meum: et in fuitutē subijcio: ne forte alijs p'dicās ipse reprobo efficiar. Dic etiā p'misit dicēs. Sic curro non qñi in incertū: sic pugno nō qñi aerē t'berans. Cū em' carnē restringim' / ipse p'tinētie n'fē: t'ctib': nō aerē s; iūmidos spūs t'beram'. **Et cū h' qd' est intra nos subijctimus: extra positus aduers' sartijs pugnos damus.****

Ibidem

De occultis dei iudicijs. Moralium lib. xxx. Capitulum. xxxi.

Castigo corpus meū: et fuituti subijcio. **Multos videm' quoz ti. sic qz resp'ndēt luce iusticie: et tñ ad finē suū obscuritate tenebrā iusticie Et multos cernim' p'ctoz tenebr' obsuolutos: et tñ iuxta vite sue terminū repēte reddi luce iusticie liberos. vñ qbusdā cōuersis a p'ctoz neq'cia dñi. Erat' aliqñ tenebre: nunc aut' lux in dño. Lucis em' noie iusticia accipit: p' tenebras iniquitas d'signat. Multos etiā nouim' sel' inuētā viā iusticie illibate vsqz ad obitū tenuisse: et plerosqz p'sperim' vsqz ad exitū cepta sel' crimina sine cessatiōe cumulasse. Quis aut' in ista oceltoz iudicioz nubila mētis sue radiū mittat vt aliq' p' sideratiōe discernat: v' qd' p'durēt i malo: vel qd' p'scueret in bono: v' qd' ab infimis p'uertat ad sūma: v' qd' a sumis**

mis reuerberet ad infimas: Latet hec
 sensus hoim/nec qd qd de cuiuslibz si
 ne cogit: qz diuinor iudicioru ab
 illius hūane mēris oculo nullaten^o pe
 netrat. **U**idem^o nāqz qz illa deo ad
 uersa gēritas iusticie ē luce pfula:
 z iudea duduz dilecta: p̄fidie ē nocte
 cecata. **S**cim^o etiā qz latro d patibz
 lo trāsiuit ad regnū. **J**udas d aplar^o
 glia lapfus ē in tartar. **R**ursumqz qz
 aliqñ fores q cepest nō inurat: et las
 tronē aliū puenisse nouimus ad sup
 pliciu: z aplos scim^o p̄cepisse ppositū
 qd desiderauerant regnū. **U**ideo p̄
 terra **P**aulū ex illa p̄secutōis scuitia
 ad grāz aplar^o vocatū: z tū sic inf. oc
 culta iudicia formidat: vt reprobari
 scētā postqz vocat^o ē timeat. **A**it ei.
Castigo corp^o meū z fuit uti subiecto
 ne forte alijs p̄dicās: ipe reprobo effi
 ciar. **E**t certe iā de illo voce dñica di
 ctū fuerat: **U**as electōis mihi ē: z tū
 adbuo castigās corp^o suuz: metuit nē
 reprobet. **D**e miseria nobis q d elez
 etiā nra nullā adbuo di vocē cogno
 uim^o: z iā in ocio q̄st d securitate tor
 pem^o. **D**ebet p̄fecto: debet in spe esse
 securitas: sed etiā timor in uersatōc:
 vt z illa certātes foueat: z iste tor: pen
 tes pūgat. **D**e spe incausus p̄sumit: q
 timere deū in suis opibus renuit.

Moralium libro. xxri. **D**e signifi
 catione petre. **C**apitulū. xxxij.

Ibem. **B**ebant de spiritali. p̄sequente
 eos petra. **I**n sacro eloqo cum
 singlarī nūero petra z ponit^o z nomi
 nat^o: qd ali^o q̄s chris^o accepit^o. **P**aulo
 attestāte q ait. **P**etra at erat chris^o.
Cū xpo petre pluralit^o appellat^o: mē
 bra eius uidelicz sancti viri q roboze
 illi^o solidati sunt exprimunt. **Q**uos
 Pet. ij. **P**etrus aplus lapides vocat

dicēs. **V**os tāqz lapides uiui/ cocdis
 ficamini domus spiritales.

De vana ociositate. **M**oralium li
 bro. x. **C**apitulū. xxxij.

Neqz idololatre efficiamini. **U**a
 gita^o agim^o quoties trāsitoria co
 gitam^o. **E**x vanitate aut ad inq̄tatē
 duamur: cū prius p leuia delicta de
 fluimus: z vsu cūcta leuigāte neq̄qz
 post cōmittere etiāz gūiora timem^o.
Nā dū moderari lingua ociosa vba
 negligit: moze inolite remissionis ca
 pra/audax ad noxia p̄rūpit. **D**ū gule
 incumbit / ad lenitatis prin^o insaniā
 p̄dit. **C**unqz mens subigere delecta
 tionē carnis renuit/ plerūqz etiāz ad
 perfidie voraginē ruit. **E**n bñ **P**au
 lus plebis israelitice dāna p̄spiciens
 vt imminētia ab auditoribz mala cō
 p̄sceret/ curauit ex ordine transacta
 narrare dicēs. **N**eqz idololatre effi
 ciamini sicut qdaz ex ipis: quē admo
 duz sc̄ptū est. **S**edit p̄ls mādūcare
 z bibere/ z surrexerūt ludere. **E**sus
 quippe potusqz ad lusus ipulit/ lusus
 ad idololatriā traxit: qz si vanitatis
 culpa neq̄qz caute cōp̄scit/ ab inq̄ta
 te prorin^o mens incauta deuorat: at
 testāte **S**alomone q ait. **Q**ui modis
 ca spernit/ paulatim decidit. **S**i em̄
 curare parua negligim^o insensibilē
 seducti audacter etiā maiora p̄petras

1. Cor. x

Ibidem

Ecccl. xix

De custodia cordis. (mus.
Moralium lib. xxv. **C**ap. xxxij.

Qui se existimat stare videat ne
 cadat. **S**ūma cura satagendū
 est nobis om̄i custodia fuare cor no
 strum: qm̄ ex ipō vita p̄cedit: z sicut
 scriptuz ē. **E**x corde exiit cogitatio
 nes male. **F**o: mudem^o igit in bis bo
 nis q accepim^o: nec eos qui illa nec
 dum asscusi sunt desperem^o. **Q**uid
 r ij.

1. Cor. x

Mat. xv

Gregoriane exceptiones

Nota

enim sumus hodie nouimus: quid autē post paululū possum⁹ esse nescimus. **N**ō q̄s fortasse despiciamus ⁊ tarde p̄nt incipere: ⁊ tñ vitā nostram feruentiorib⁹ studiis anteire. **T**imēdum itaq; est ne etiā nobis cadētib⁹ surgat/qui nobis stantib⁹ irridet: q̄s uis stare iam nō nouit/q̄ nō stantem nouit irridere. **H**ūc autē supnoꝝ iudicioꝝ metū **P**aul⁹ ap̄ls discipuloꝝ cordibus incuriēs ait. **Q**ui se existimat stare: videat ne cadat. **S**uperbi em̄ p̄nt amittere bona de quib⁹ superbiūt: ⁊ humiles ea recipere que q̄ nō habēt ⁊ tēnunt. **I**ntus ergo uigilantiū est: intus seruem⁹ qd̄ foris agim⁹: ne si mens se extollat cadamus.

Moralium libro. xxi. De suggestionē ⁊ consensu tentationum carnalium.

Capitulū. xxxv.

I. Cor. x.

Tentatio uos nō apprehendat nisi humana. **S**ciendū est: aliud esse qd̄ anim⁹ de tentatiōe carnis patitur: aliud t̄o cū per consensum delectatiōib⁹ obligat. **P**lerūq; enim cogitatiōe praua pulsāt/ sed renitit: plerūq; t̄o cū puersum qd̄ cōcipit: s̄ intra semetipm̄ etiā per desiderū uoluit. **E**t nimis mentē nequaq; cogitatio immunda inq̄nat cū pulsāt: sed cū hanc sibi per delectatiōē subiungat. **H**ūc etenim p̄dicator egregius dicit. **T**entatio uos nō apprehendat nisi humana.

In pastorali. caplo. xi.

Humanū quidē est in corde tēntationem p̄peti: demoniacus t̄o est in tentatiōis certamine/ ⁊ in operatiōe supari. **H**umana quippe tentatio est qua plerūq; in cogitatiōe tangimur: etiā nolentes: q̄a ut nōnunq; illicita ad animū ueniāt/ hoc utiq; in nobis

metipis ex humanitatis corruptib⁹ lis p̄dere habemus. **I**am t̄o demoniaca est ⁊ nō humana tēntatio: cū ad hoc quod corruptibilis suggerit/ per cōsensum se animus astringit. **H**ūc itē dicit. **N**on regnet peccatū in uero s̄ro mortali corpe. **P**eccatū quippe in mortali corpe nequaq; nō esse sed regnare p̄bituit: q̄a in carne corruptibili nō regnare p̄t/ sed nō esse nō potest. **H**oc ipm̄ nanq; ei de peccato tentari peccatū est: quo q̄a q̄diu uis uim⁹/ p̄cto om̄ino non carem⁹. **S**ancta p̄dicatio quoniā s̄ repellere plene nō potuit/ ei de nostri cordis habitaculo regnū tulit: ut appetit⁹ illicitus ⁊ si plerūq; bonis nostris cogitatio occulte se quasi fur inserit/ saltem si ingreditur non dominet.

Moralium libro. ix. ⁊. xvij. ⁊. xxi. De tentationib⁹ diaboli. **Ca. xxxv.**

Fidelis deus qui non patitur i. Cor. x. uos tentari supra q̄s potestis. **A**ū maligni sp̄s ad vitā redire nequeūt/ crudeliter socios ad mortem querunt. **I**ndclinētē itaq; cōtra bonos p̄silium ineunt: ut quos seruire deo innocue in trāquillitate considerant/ ueratos aduersitatib⁹ ad uerginē culpe rapiāt. **S**ed corū consiliū acumen destruit: q̄a pius cōditor cū uirib⁹ flagella moderat ne uirtutem pena transeat: ⁊ per astutiā fortū humana infirmitas excedat. **E**li bene per **P**aulū dī. **F**idelis deus q̄ nō patiet uos tēntari supra q̄s potestis/ si faciet cū tentatiōe etiā p̄cūti ut possitis sustinere. **N**ouit em̄ conditor nos ster quādo erurgere p̄secutiōis procellam sinat/ q̄n erurgētē reprimat. **N**ouit p̄ custodia nostra restringere

Super episto. ad Corin. XCII.

quod terra nos egredi p nostra erer/ curatione permittit: vt scilicet nos diluat: pella non mergat. Nouit teta/ tiones aduersarij dispensando modif/ ficare: vt siml' multe no veniat: vt ipe in modo q ferri possunt illustratam iam deo aiām tangat: vt cu tacto sui ardore nos cruciant: pfectiois incendio non eruant. Nisi em misericors deus cu verberib' teta/menta modif/ ficet: nullus pfecto est q malignozu spirituu infidias no corruēs poter. quia si mēsurā iudex teta/ntionib' nō pbet: coispo pntinam deijcit. q vltra vires onera imponit.

Moralium libro. viij. De contentione hereticorum. Capitulum. xxxvii.

Siquis videt pētiosus esse. **H**ereticus nequaquam inquisitionibus suis veritatem conant' assequi: sed victores videri. Cuius foris sapientes appetunt ostēdi: intus per stulticiā elationis sueligan' vinculis. Unde fit vt certamina pētitionū exquirat: et de deo qui est pax nostra loqui pacifice nesciat: atq; ex pacis negotio rixē inuentores fiant. quib' bene p Paulū dicit. Si quis videt cōtentionosus esse nos talem consuetudinem nō habem' nec ecclesia dei.

Moralium libro. xij. De misericordia dei in remissione peccatorum. Cap. xxxviij.

Sinosmetipos diiudicarem' / nō vtiq; iudicarem'. **D**ivine largitate misericōdie q's valeat pensare: **A**mp' de' singla queq; mala q faciunt: peccata iudicialiter p' siderat: et tū per benignitatis sue grām ea penitentiā misericorditer relaxat. q' r' dicit' in peccanti cōspicit: s; tamen hanc gratia pueniente ad penitentiā amollit: r' nosipos ad singlas culpas

quas fecimus descendas convertit. Quas misericorditer relaxat: q' dicit' nos eas punim' / ipe nequaquam in extremo examine iudicat.

In pastoralis. cap. lviij.

Peccatores igit' qui operū peccata deplorant: debēt psumere de misericordia quā postulant: ne vi immoderate afflictiois intereant. Neq; em pie dñs ante delinquentiū oculos flenda peccata opponeret: si p semetipm ea districte ferire voluisset. Constat em q a suo iudicio abscedere voluit: q's miserado pueniēs sibimetipis iudices fecit. Hinc em scriptum est. **P**ro occupem' faciem eius in cōfessione.

Hinc p Paulū dicit. **S**i nosmetipos diiudicarem' / nō vtiq; iudicaremur

De multiformi spū sancti gratia. **M**oralium lib. xi. **Cap. xxxix.**

Divisiones gratiarum sunt: idem autē spūs. Bene nullum latet q qnq; sunt sensus corporis nostri: vt delictet visus / audit' / gustus / odoratus / r' tact'. **D**i sensus in omne qd sentiunt atq; discernunt: virtutē discretiois r' sensus a cerebro trahunt. r' cū vn' sit iudex cerebri sensus q intrinsec' p' sideret / per meat' tamen p'rios sensus quinq; discernit: deo mira operante vt neq; oculus audiat: neq; auris vi deat: neq; os olefaciat: neq; naris gustet: neq; man' odorant'. **E**t cū p vnū sensum cerebri omnia disponant: quibet tū hor' sensus aliud facere nō p' preter id qd ex dispositione p' ditoris accipit. **E**t istis ergo corporalib' exteriorib' interiora r' spūalia colligenda sunt: vt per id qd in nobis publicum est / transire debeam' ad secretū qd in nobis est: r' in nobismetipis lateat. **I**ntuendus q'ppe est: q' cū vna sit

ps. xciiij.

Nota

Co. xi.

Abi. 5.

Gregoriane exceptiones.

sapientia: aliū minus/aliū magis in-
habitat/aliq̄ hoc/aliq̄ illud p̄stat / Et
q̄si cerebri more nobismetipsis velu-
ti q̄busdā sensibz vñt/vt quis ip̄a si-
bimet nunq̄. sit dissimilis/ p̄ nos tñ
diuersa z dissimila semp̄ operet: q̄-
tinuo iste sapiētie: ille sciētie donum
p̄cipiat/iste ḡna linguaz/ille gratiā
curationum habeat.

Moralium libro. xx. viij. z in Eze-
chielis homelia. vj. secunde partis.

Dmp̄s q̄ppe cōditor: noster deus
interni iudicij secreto moderamine
iuxta beati Pauli vocē/ aliq̄ smonez
sapiētie/aliq̄ sermonē sciētie/aliq̄ penā
vite. aliq̄ ḡfam sanitatū/aliq̄ opationē
v̄turū/aliq̄ p̄bentiam/aliq̄ discretionē
spirituū/aliq̄ genera linguaz/aliq̄ in-
terp̄tationē sermonū tribuit. Sunt
enī q̄dam q̄ p̄ donū ḡfe z ip̄a intelli-
gūt q̄ exponi a doctoribz non audies-
rūt: hi videlitz sermonē sapiētie per-
ceperūt. Et sūt q̄dam qui p̄ semetip-
sos intelligere audita neq̄unt: sed ea
q̄ in expositoribz legerint retinent. et
sciēter p̄ferūt q̄ lecta didicerūt atq̄
isti sermōe sciētie pleni sūt. In vno
itaq̄ eodemq̄ spū iste v̄bo sapientie
pollet/ nec tñ sermōe sciētie id est do-
ctrine fulcitur/ q̄a sentire z inuenire
sufficit etiā q̄ p̄ distēdiu: studiū nō
app̄hendit. Ille sermone sciētie ful-
get: nec tñ in verbo sapientie cōuale-
scit/ q̄a z sufficit explere q̄tum didi-
cit/ z tñ ad sētiendū ex semetip̄o sub-
tile aliq̄d nō assurgit. Iste p̄ fidem z
elemēt̄ imperat: nec tñ p̄ sanitatum
ḡfam infirmitates corporoz curat. Il-
le ofonis ope morbos subtrahit/ nec
tñ arēti terre verbo pluuias reddit.
Iste opatione v̄turū ad p̄sentē vis-
tā etiam mortuos reuocat/ z tñ p̄be-

tie ḡfam nō habēs q̄ sibi v̄tura sūt
ignorat. Ille v̄tura queq̄z velut p̄-
sentia attēdit/ z tñ in nulla signoz
opatiōe se exeret. Iste p̄ discretionē
spirituū in factis subtiliter mentes
cōspicit sed tñ diuersi ḡnis linguas
nescit. Ille diuersi ḡnis linguas ex-
aminat/ s; tñ in rebz similibz dissimi-
lia corda nō pensat. Alius in vna lin-
gua quā nouit sermonū p̄dca in-
p̄tando prudēt̄er discunt/ z tñ rēli-
quis bonis q̄ nō habz patēt̄er caret.
Sic itaq̄ creator noster ac disposi-
tor cūcta moderat: vt q̄ extollī potes-
rat ex dono q̄d habz/ humiliet̄ ex vir-
tute quā nō habet. Sic cūcta mode-
rat vt cū p̄ impensā ḡfam vnūque-
q̄z subleuat: etiā p̄ disparē alteri alie-
rū subdat z meliores q̄sq̄ dono alio-
cū q̄ sibi subijcit attēdat. at licet se p̄-
tre z alijs sētiat/ eidē tñ quē superat
se in alijs postponat. Sic cūcta mo-
derat vt dū singula queq̄z sūt om̄is
interposita quādam caritatis neces-
situdine fiat om̄ia singuloz: z vnus
q̄sq̄ sic q̄d nō accepit in altero possi-
deat/ vt ip̄e alteri possidendū q̄d ac-
cepit humiliter impēdat. Hinc per
Paulū dicit. Per caritatem seruitus
inuicē. Tunc enim nos caritas a iugo
culpe liberos reddit: cū vicissim nos
nō p̄ amorē seruitio subijcit: cum z
aliena bona n̄ra credimus/ z nostra
alijs q̄si sua offerentes exhibemus.
Hinc rurū p̄ eūdem paulū d̄. Nas
z corpus nō est vnū mēbrū s; mul-
ta. Si dixerit pes qm̄ nō sū manus/
nō sū de corpore: nō ideo nō est d̄ cor-
poris. Et si dixerit auris qm̄ nō sum
ocul⁹/ nō sum de corpore: ideo nō est
de corpore. Si totū corp⁹ oculus vbi
audit⁹? Si totū audit⁹: vbi odorat⁹?

Et paulo post. **N**ō sī essēt omnia vnū
mēbra: vbi corpus? Nūc autē multa
qdā mēbra: vnū tō corp⁹. Quid
em̄ sacra ecclia nisi supni sui capitis
est corp⁹? in qua alius alta videndo
ocul⁹, alius, recta opando man⁹: ali⁹
ad inuēta currēdo pes, alius preces
prox⁹ vocē intelligēdo auris. ali⁹ ma
loz ferorē honorūq; fragrantiam dis
cernēdo naris est. Qui corporaluz
more mēbroz duz vicissim sibi acce
pta officia impēdūt vnū de semetip
sis om̄ibz corpus reddūt. Et duz di
uersa in caritate pagunt/ diuersuz es
se pbibent vbi cōtinent. Si autē vnū
qd cūcta agrēt corpus vnq; qd ex
multis p̄ncip̄ nō esset/ qd videlicet mlti
p̄pliciter p̄pactū non existeret si hoc
p̄coris mēbroz diuersitas nō teneret
Sanctis itaq; mēbris ecclie virtutū
dona dñs distribuit/ z diuidens sin
gulis p̄ vt vult/ q̄si mēsuras z termi
nos eis iponit. Cū igit̄ miro cōsilio
auctor: z dispositoz n̄ huic illa largi
tur q̄ ali⁹ denegat/ ali⁹ illa denegat q̄
isti largit̄/ mēsuras sibi positas egre
di nint q̄squis posse plusq; acceper
rit conat̄/ vt fortasse is cui tantūmō
datū est p̄ceptoz occulta differere
tentet etiā miraculis choruscare/ aut
is que supne virtutis donū ad sola mi
racula roborat/ etiā diuine legis oc
cultā p̄dere p̄tēdat. Plurūq; enim
amittit qd̄ ponat: q̄ audacter ea ad
q̄ p̄tingere nō valet arripere festinat
Nā z mēbroz nostroz tūc bñ muni
steris vt mur: cū sua his officia di
sticte suam⁹. Lucē q̄ppe oculis cer
nim⁹: vocē tō auribz audimus. Si
qd̄ autē eidine mutato voci oculos
lucē aures accommodet/ huic vtraz i
cassuz patēt. Si qd̄ odores velit ore

discerneret/ sapores nare gustare: vtrū
usq; sensus ministeriū qd̄ p̄uertit in
terimit. Dū em̄ p̄p̄s hęc vsibz non
apranz/ z sua officia deserūt/ z ad ex
tranca nō assurgūt. Sñ itaq; paul⁹
itra acceptas ex diuina largitate mē
suras in ipa p̄dicatiōis sue se latitu
dine coartabat/ cū diceret. Nō enim
audeo aliqd loq̄ eoz q̄ p̄ me nō effi
cit xps. Mensuraz igit̄ em̄ps deus
n̄tis p̄secutio imponit/ vt b̄eam⁹ qz
dā virtutū bona q̄ nunq; q̄sum⁹/ z q̄
ram⁹ qdā nec tñ b̄se valeam⁹/ q̄m̄
mēo n̄sa dū bec nō pōt b̄se q̄ appene
illa se intelligat de se mēp̄a nō b̄se
q̄ habz. z p̄ ea q̄ sunt p̄sidentē illa q̄
desunt/ z per ea q̄ vtiliter desunt ser
uent̄ humiliter bona que sūt.

Poralium libro. xii. De arte cor
ripiendi. Capitulum. xl.

Que in honesta sūt nostra: abū
dantiore honestate habēt. Por
tēs z p̄p̄rū cū p̄uū aliqd p̄p̄ras
se cognoscit/ temp⁹ a p̄dicatoze q̄rit
vt de malo qd̄ fecit increpēt. Nisi em̄
p̄dicatoz sustineat q̄m̄ p̄ferre cōgrue
correctionē valeat auget in eo malū
qd̄ insequit̄: qd̄ sepe p̄tingit/ vt sit tal
q̄ nulla vba suscipiat increpationis.
Magna em̄ agēdū est arte p̄dicatio
nis vt q̄ ex agta correptione tūc dete
rioroz/ ad salutē redeant qd̄dam rēp̄s
ramēto correptionis. Tñ etiā. Paul⁹
l⁹ dicit. Que putam⁹ ignobiliora es
se mēbra corpo: is/ his honorē abun
dantiore circūdam⁹. z que in honesta
sūt n̄sa. abū dantiore honestate habēt
honestia aut̄ nostra null⁹ egēt. Si
cut em̄ in honesta mēbra in corpore
ita sūt qd̄ intra sc̄tām eccliam porē
tes z p̄ferri/ q̄ dū agta feriri nequē
in uentioe q̄si honoris velant tegim̄

Rom. xv

Coz. xii

Gregorianae exceptiones.

ne. Sed hec de occultis potentium loquimur delictis. Nam quoniam et alij agnoscuntur peccant alijs etiam cognoscuntur in crepanti sunt ne si predicator tacet culpam appasse videat: atque hec crescens in exemplum veniat/qua pastoris lingua

Mora. lib. xxiij. De me (no secata bra mebroz sit subditi fetoz. ca. xli.)

Membra sunt reproborum oes que eisdem puerse aguntur: coniunguntur sicut econtra per paulum dicitur corpori dicitur. Vos estis corpus christi: et membra de membro. Aliud quippe est membrum corporis/aliud membrum membrum. Membra quippe corporis pars ad totum: membrum vero membrum est particula ad partem. Membra namque membra est digitus ad manum/manus ad brachium/membra: et corpus est totum simul ad corpus uniuersum. Sicut ergo in spiritali dicitur corpore membra de membro dicitur eos que in ecclesia ab alijs reguntur/ita in illa antiqua hostis reprobata congregatio membra sunt de membris/que iniqua opere quibusdam se nequioribus coniungunt.

Moralium libro. xxxij. De falsis predicantibus. Capitulum. xliij.

3. cor. xij **S**ilinguis hominum loquar et angelorum. Ministri autem christi non sunt quasi decipiantur auditoribus exhibent lingue dulcedines/que in spine proferunt flores/et apparet quod in eis quod oleat: sed later quod purgat. Amaris dulcia non rursus blanda permiscet/et fallendi arte per remissa colloqua per humile sermonem de se insinuat quod per exhibitionem negant. Hi nimirum more metalli insensibilis sonum bene loquendi habent: sed sensum bene viuendi non habent. Hoc namque quasi humiliter loquendo asserunt: quod elare viuendo contentum sunt: vnde per paulum dicitur. Si linguis hominum loquar et angelorum: caritates autem

non habent/factus sum velut es sonans aut cymbalum tinniens. Bona quidem loquens sed per amorem eadem bona non sequens velut es aut cymbalum sonitum reddit: quia ipse non sentit verba que ipse facit.

De multiplici virtute caritatis. In moralium libro. viij. 7. x. Capitulum. xliij.

Caritas patiens est/benigna est. Mens scilicet in hoc tentationum plio/et munita patientie clipeo/et gladius amoris accitatus: ad preterita mala la sumit fortitudinem: et ad reperta bona exerit benignitatem/et quantum et odium tela potenter excipiat/et amoris in cula valenter reddat. Miles dei aduersitatibus bello deprehensus/et scutum patientie debet anteferre ne perat/et ad preterita dicendum propter/amoris inferre lacum la ut vincat. Cur armature sumas breuiter paulus insinuat dicens. Caritas patiens est/benigna est: Cur vero unum ex vtroque defuerit caritas non est si videlicet malos aut absque benignitate toleras non amat/aut rursus se sine patientia exhibens negligit tolerare quos amat. Ut erga nobis caritas habeat necesse est quantum et benignitatem patientiam et rursus patientie benignitas suffragetur/vel magnam quiddam in corde nostro edificium construere: et benignitatem arcem patientia solidet/et patientie fundata edificia benignitas exornet. Sed cum vna eademque sit caritas multiplex tamen dicitur/quia nimirum si metes plene ceperit/hanc ad innumera opera multiformiter accedit. Qui caritatis diuinitatem et multipliciter bene paulus enumerat dicens. Caritas patiens est/benigna est. Non emulat non inflatur/non agit propter se/non est ambiciosa/non querit que sua sunt: non irritatur/non cogitat malum non gaudet super iniquitate/et gaudet cum

1. cor. xij

1. cor. xij

Super epi. ad Corin. I. XCIII.

bitari. Paties q̄ppe est caritas/ q̄a il
lata mala cōmmitter tolerat. **S**en-
gna nō est/ q̄a p̄ malis bona largiter
ministrat. Nō emulat/ q̄a p̄ hoc q̄d i
p̄nti m̄do nil appetit inuidere frenis
succesib nescit. Nō inflat/ q̄a cū pre-
miū interne retributiōis anxia desit
derat/ de bonis se exteriorib nō ex-
altat. Nō agit p̄perā/ q̄a q̄ se in soluz
dei ac primi amorē dilatat. q̄cqd a
rectitudine discrepat ignorat: Nō est
ambiciosa/ q̄a q̄ ardētē int^o ad sua
saragit foris nullaten^o aliena ꝑcupi-
sat: Nō q̄rit q̄ sua sūt/ q̄a cūcta q̄ hic
trāstroz possidet/ velut aliena negli-
git: cū sibi nibil esse/ p̄riū nisi q̄d secū
p̄maneat agnoscit. Nō irritat. q̄a z i
turis lacessita ad nullos se vltionis
sue mor^o excitat/ dū p̄ magnis labo-
ribz maiora post p̄mia expectat: Nō
cogitat malū/ q̄a in amore mundicie
mentē solidās dū omne odiū radicit^o
eruit/ stare in anio q̄d inq̄nat nescit.
Nō gaudet sup̄ inq̄tate: q̄a sola dile-
ctione erga oēs inbiat/ nec de p̄diti-
one aduersariū exultat. **L**ōgaudz s̄t
nitati/ q̄a vt se ceteros diligēs p̄ hoc
q̄d rectū in alijs ꝑspicit/ q̄si d̄ augmē-
to p̄riū p̄fect^o hylarefcit. **M**ultiplex
igit est caritas q̄ cōtra vniuscuiusq̄
culpe iaculū quod perimēdā mentē
impetit instructiōis sue munimine
occurrit. vt q̄a antiqu^o hostis varia
ta circūfusione nos obsidet/ ipsa hūc
de nobis multipliciter expugnet. **C**a-
ritas in petro z mimis terrenis p̄in-
cipū fortiter restitit/ z in circūcisione
submouēda minorū s̄ba humiliter
audiuit. **C**aritas in Paulo z man^o
p̄sequētum humiliter p̄tulit/ z tū in
circūcisionis negotio longe se impa-
res p̄ores sensū audētē increpauit

Moralium libro. xvij. De Mo-
do p̄dicationis.

Cap. xliij. s. Co. xij

Videmus nūc p̄ speculū in eni-
gmate. Dignū est vt q̄ p̄dicat
audientis modū ꝑsideret q̄tinus ipsa
p̄dicatio cū sui auditoris incremen-
tū crescat. Sic q̄ppe agere p̄dicatoz
vniuscūq̄s debet/ sicut cū illo diuinit^o
agit vt nequaq̄s cūcta que sentit in-
firmis insinuet. q̄niā z q̄uscq̄ ip̄e car-
ne mortalitatis infirm^o est ea que su-
perna sunt cūcta nō sentit. **P**redica-
re ergo rudibz nō debet q̄ita cognos-
scit. q̄m z ip̄e de supernis mysterijs
cognoscere nō valet q̄ita sunt. **H**inc
est cū q̄ Paulus apostolus postq̄s
mysterijs celestibz interfuit dic. **V**
dein^o nūc p̄ speculū z in enigmate:
tunc autē facie ad faciem.

Moralium libro. xij. De Cogni-
tione dei.

Cap. xlv. vbi s.

Cūc cognoscām/ sicut z cogni-
tus sum. **M**agna est interposi-
tio oculis cordis n̄ri ad cōtemplādā
subtilitatem dei/ ipsa videlicet infir-
mitas nostra. **S**ed tunc ad purum
intuebimur euz a quo nūc subtiliter
intuemur/ cum hac infirmitate depo-
sita ad cōtēplationis interne grām
venerimus. d̄ qua paul^o dicit. **C**ūc
cognoscām/ sicut z cognitus sum.

De Miraculis. Moralium libro
xvij.

Capitulum. xlvj.

Lingue in signū sūt/ nō fidelibz
s̄ infidelibz. **S**ūt nōnulli q̄ euz
mira ap̄loz opa audiunt q̄ accepto
spiritu sancto mortuos verbo susci-
tarent/ ab obsessis demonia pellē-
rent/ ab infirmitates amouerent ven-
tura queq̄ prop̄betando predices-
rent: z vni genitum verbum dei om-
niū gentiū loquētes lingua predica-

i. cor. xij

Gregoriane exceptiones.

ps. ix.

1. Tim. v.

rent. qz virtutes has in ecclia nō videntur/ subtrahantur iam ab ecclia supnam gratiam suspiciant: incipientes p̄sare qd̄ scriptū est. **A**diutor in oportunitatibus/ in tribulatione. **T**ūc q̄ppe sc̄ta ecclia miraculorū adiutorio indiguit: cū eā tribulatio p̄secutōis pressit. **N**ā post q̄ supbia infidelitatis edomuit: non iam virtutū signa/ sed sola operum merita requirit: quāvis et illa p̄ multos ostendat cū oportunitas erigit. **S**criptū q̄ppe est. **L**ingue in signis s̄c̄: nō fidelibus/ sed infidelibus. **T**ibi s̄c̄ oēs fideles sunt q̄ eā erigit vt signa mōstrentur. **E**tiā citi⁹ satisfaciunt si qd̄ d̄ ipsa ap̄l̄ ea dispensatione memorem⁹. **P**aul⁹ namqz p̄dicator egregi⁹ in illecebris/ et plena infidelibus insula sciens patrē publicū dissentiriā se habet⁹ qz venter oratio salvauit: et tū egrotatū **M**otheco p̄cepit dicēs. **M**odico vino utere p̄pter stomachū tuū/ et frequentes tuas infirmitates. **Q**uid est paul⁹ qz egrotū infidelē oratio ad salutem reuocās: et tantū adiutorē euangeliū more medici p̄ alimēta curas: nisi qz idcirco fuit exteriora miracula vt mētē eos hoim ad interiora p̄ducant: quāvis p̄ h̄ qd̄ mirū visibiliter ostendit ea q̄ admirabiliora sunt inuisibilia credant. **S**igno q̄ppe virtutis pat̄ publicū sanand⁹ fuerat/ vt mētē reuiuifecit: et dū ad salutē miraclo rediret. **T**u motheo aut̄ adhibēdū fortis miraculū nō erat: qz is tot⁹ intus vivebat. **N**on est igit̄ mirū si pagata fide crebro miracula nō fuit: quā bec ipsi qz apostoli in quibusdā iam fidelibus nō fecerunt.

De p̄phetia. In homelia p̄ma sup

(Ezechielm. Ca. xlvij.)

Sciendū est qz aliquā p̄phetia est

de p̄senti/ sicut ap̄l̄o Paulus d̄. **S**i autē oēs p̄phetent/ intret autē qd̄ in fidelis vel idiota p̄nunciat ab omnibus/ dū iudicatur ab omnibus: occulta cordis ei⁹ manifesta fiūt: et ita cadēs in faciē adorabit deū: p̄nūcians qz de de⁹ in nobis sit. **C**ū igitur d̄. **O**cculta cordis ei⁹ manifesta fiūt/ p̄fecto mōstrat quia per hūc modū p̄betic sp̄s nō p̄dicat qd̄ futurū est/ sed ostendit qd̄ est. **Q**uo autē pacto p̄betic d̄ sp̄s qui nihil futurū indicat/ s̄ p̄sens narrat. **Q**ua in re ania duertēdū est qz recte p̄betic d̄: non qd̄ p̄dicat v̄tura/ sed qz p̄dit occulta. **R**em q̄ppe quālibet sicut ab oculis n̄ris in futuro subtrahunt tēporaria ab oculis n̄ris in p̄senti subtrahit causa. **V**̄tura enim res occultat in futuro tēp̄e: p̄sens autē cogitatio abscōdit in latenti corde. **E**t etiā p̄betic p̄sens cū res quālibet non per animū/ sed p̄ absentē tegit: quē tū per sp̄m denudat. **E**t ibi sit p̄sens p̄beticantis anim⁹ vbi p̄ p̄sentiā nō est corp⁹. **N**ā ḡtzi lōge a p̄beticā recesserant cū **N**aamā Syri muncera p̄cepit: cui tū idem p̄betic d̄. **N**ōne cor meū in p̄senti erat quā reuersus ē de bo de curru suo in occursum tibi?

Qz proficiēs vitā meliorū debet semper aspicerē. **M**oralium lib. xlvij. **C**apitulum.

Quo sum minim⁹ apostolorum. **Q**uicūqz p̄ducti ad summa desiderant/ semper necesse est vt meliorū profectibus intēdant: quatinus tanto districti⁹ in se culpas iudicēt/ quāto in illis alii⁹ quod admirētur vident. **M**ira em̄ nobiscū dispensatiōe agit: vt per h̄ qd̄ alter habet/ et iste non habet: vnus alteri melior ostendat: quatin⁹ tanto ardent⁹ ad humilitatē quālibet

proficiat/quāto ex bonis quē nō habet inferiorē se habentibz p̄sarat. Sic q̄ sit vt dūz ille in isto atqz hic in illo respicit quod ammirat/distincta bona z ab altitudine elatiōis rep̄mant/ z ad studiuz p̄fectus accēdāt. Unde Paul⁹ cū ceteroz sanctorz sollicitudinē in p̄dicatiōe robust⁹ laborādō transcederet/vt ab elatiōe se p̄meret: z vires suas in humilitatis gremio nutrirer/crudelitatē sue antiq̄ nō immemor: ap̄loz oīum innocentia conemplat⁹ ait. Ego em̄ sum minim⁹ ap̄stolorz/ q̄ nō sum dignus vocari ap̄s: q̄a persecut⁹ sum eccliam dei. z tñ corūdem oīum p̄mus ap̄loz q̄si accepti p̄ncipat⁹ oblitus: ac si min⁹ ip̄e aliqd̄ sciret/ in Paulo sapientiaz mirat⁹ dicēs. Sicut z charissim⁹ frater noster Paul⁹ fm̄ darā sibi sapientiam scripsit vobis sicut z in omnibz ep̄stolis loquēs in eis de his in quibus sunt q̄dam difficilia intellectu. Ecce Paul⁹ in ap̄lis mirat⁹ innocentia. ecce p̄nceps ap̄loz mirat⁹ in paulo sapientia. Quid est h̄/nisi q̄ sancti viri virtutū cōsideratione sibi vicisim alios p̄ferūt vt eo ad celestia subleuando se altius erigēt q̄ humilius aliter in altero quod ammirat⁹ videret. Hinc itaqz colligendū est quāra debemus sollicitudine melioz vitā cōspicere nos q̄ in infimis tacem⁹: si et hi qui iam tanta sanctitate sublimes sunt/vt per humilitatis gressum ad maiora p̄ficiant/ ad huc q̄rūt in alijs quod imitantes admirent⁹.

De gratia z libero arbitrio. Notatū lib. x. vj. z. xxij. z. Ezechielis homelia q̄nta scēdē partē Cap. xlii.

Gratia dei suz id qd sum. Cum de deo scriptuz sit: quis reddet

vniciqz fm̄ opera eius illum in extremo examine iusticia eterni iudicij saluat: quē hic eius pietas ab immūdis opibz liberat. Quisqz igit ad h̄ saluari mūdicia manuū suaz h̄ creditur vt suis viribz innocēs fiat/proculdubio errat. qz si superna grā nocentē nō p̄uenit: p̄fecto nūqz inuenit quē remuneret innocentē. Tñ verū dica Moysi voce dī. Nullus apud te per se innocēs est. Supna ergo pietas p̄us agit aliqd̄ in nobis sine nobis: vt subsequente quoqz n̄o libero arbitrio bonū qd̄ iam appetim⁹ agat nobiscum: qd̄ tñ grā in extremo iudicio ita remuneret in nobis ac si solis p̄cessisset ex nobis. Qz em̄ diuina bonitas vt innocentes faciat p̄uenit Paul⁹ ait. Grā dei sum id qd̄ sum. Et q̄a eadē grām nostrū libez arbitriū sequit⁹ adiūgit. Et grā ei⁹ in me vacua nō fuit: sed abūdanti⁹ illis omnibz laboraui. q̄ dū se d̄ se nihil esse p̄spiceret: ne labores suos sibi tribuisse videret/ ilico adiūxit. Nō autē ego. z tñ qz se eē aliqd̄ cū grā inuenit (p̄uenientē em̄ dei grām etiā ip̄e p̄ liberū arbitriū fuerat subsecut⁹) apte subiungit: sed grā dei mecū: vt z diuino muneri non esset ingrat⁹: z tñ a merito liberi arbitriū nō remaneret extraneus. Nō em̄ diceret mecū/ si cū p̄ueniente gratia subsequēs liberū arbitriū nō haberet. Ut ergo se sine gratia nihil esse ostēderet/ ait. Non autē ego. Ut t̄o secuz gratia op̄atam esse per libez arbitriū demonstraret/ adiungit/ sed gratia dei mecū. Certissimē itaqz tenēdū est/ qz in om̄i operatione bona p̄ueniente diuina grā nostrum libez arbitriū subsequat. z q̄cunqz hic dono p̄uenitur vt innocēs

Exod. xxxij.

h. p. ij.

Co. ry. Rom. ij.

epi. pau. ad Corin. I. XCVI.

disco: dare: qd est aliud q̄ a similitudine longe recedere: Ad huius similitudinem hominis surgere festinabat p̄phetas. **Ps. cxvij.** In mādatis tuis exercebor: et cōsiderabo vias tuas. Qui enim vias dñi tacitus in mente cōsiderat: et exercere sese in mādatis ei⁹ festinat in semetipso imaginē celestis et noui hominis reformat.

De appellatiōe carnis. Moralium libro. xiiij. Capitulum. liij.

Ps. cxvij. **N**ec autē dico fratres: qm̄ caro et sanguis regnū dei possidere non possunt. In sacro eloquio aliter caro dicitur iuxta naturā: atq; aliter iuxta culpā vel corruptionē. Caro quippe iuxta naturā sicut scriptus est. **Gen. i.**

Joan. i. **H**oc nūc os ex ossibus meis: et caro de carne mea. Et verbū caro factū est et habitauit in nobis. Caro igitur iuxta culpā sicut scriptū est. **Gen. vi.**

Ps. lxxvij. **N**ō permanebit spiritus meus in hominibus istis: eo quod caro et sanguis sunt. Et sicut psalmista ait. **Gen. i.**

Ps. lxxvij. **N**emo rapit est quod caro sunt spiritus vadēs et nō rediēs. **Gen. i.**

Ps. lxxvij. **U**n et discipulis Paulus dicebat. **Gen. i.**

Ps. lxxvij. **E**os autē in carne nō estis: sed in spiritu. **Gen. i.**

Ps. lxxvij. **U**nquid in carne nō erāt quibus epistolā trāsmittebat. **Gen. i.**

Ps. lxxvij. **S**ed quod passiones carnalium desideriorū vicerāt: iam liberi per virtutē spiritus in carne non erant. **Gen. i.**

Ps. lxxvij. **Q**uod ergo idē Paulus dicit: quod caro et sanguis regnū dei possidere nō possunt. **Gen. i.**

Ps. lxxvij. **C**arnē vult secundum culpā intelligi: nō carnē secundum naturā. **Gen. i.**

Ps. lxxvij. **U**n et mox quod carnē secundum culpā diceret ostēdit subdēs. **Gen. i.**

Ps. lxxvij. **N**ec corruptio in corruptelā possidebit. **Gen. i.**

Ps. lxxvij. **I**n illa ergo celestis regni gloria caro secundum naturā erit: secundum passiones desideria nō erit: quia de victo mortis aculeo in cetera incorruptōe gaudebit. **Gen. i.**

Ps. lxxvij. **I**n homelia quinta secūde partis

super Ezechielem.

Ibi quippe suis fidelibus a dño probona opatione palma victorie retribuitur: vbi iam sine certamine et sine sine gaudebit. ibi victorie palma erit vbi mortis pretio non erit. **Nā** p̄dicatoz egregi⁹ tūc aspexit palmā vincens: cū resurrectione p̄uenit mortuorū fieri sicut dicit. **Ps. cxvij.**

Ps. cxvij. **O**portet enim corruptibile h̄ induere incorruptionē: et mortale h̄ induere immortalitatem. **Cū** autē mortale h̄ induerit immortalitatem: tūc fiet sermo quod scriptus est. **Ps. cxvij.**

Ps. cxvij. **A**bsorpta ē mors in victoria: vbi est mors victoria tue: vbi est mors stimulus tu⁹. **Tunc** igitur erit perfecta victoria: cū mors plene fuerit absorpta.

Ps. cxvij. **E**xpliciat exceptōes de Epistola ad Corinthios prima

Ps. cxvij. **E**xpliciat exceptōes de Epistola ad Corinthios prima

Ps. cxvij. **E**xpliciat exceptōes de Epistola ad Corinthios prima

Ps. cxvij. **I**ncipiunt exceptōes

Ps. cxvij. **I**ncipiunt exceptōes ex opusculis b̄ti Gregorij pape de epistola ad Corinthios scda.

Ps. cxvij. **Q**uod ob culpe meritū nō nature vltio hoies hominibus p̄ferunt. **Moralium libro. xxvi. Caplm primū**

Ps. cxvij. **U**inctos homines natura equales genuit. **Ps. cxvij.**

Ps. cxvij. **U**inctos homines natura equales genuit. **Ps. cxvij.**

Ps. cxvij. **U**inctos homines natura equales genuit. **Ps. cxvij.**

Ps. cxvij. **U**inctos homines natura equales genuit. **Ps. cxvij.**

Ps. cxvij. **U**inctos homines natura equales genuit. **Ps. cxvij.**

Ps. cxvij. **U**inctos homines natura equales genuit. **Ps. cxvij.**

Ps. cxvij. **U**inctos homines natura equales genuit. **Ps. cxvij.**

Ps. cxvij. **U**inctos homines natura equales genuit. **Ps. cxvij.**

Ps. cxvij. **U**inctos homines natura equales genuit. **Ps. cxvij.**

Ps. cxvij. **U**inctos homines natura equales genuit. **Ps. cxvij.**